ROZHODNUTIE KOMISIE (EÚ) 2020/1814

z 28. júna 2019

O ŠTÁTNEJ POMOCI SA.33846 – (2015/C) (ex 2014/NN) (ex 2011/CP), ktorú poskytlo Fínsko spoločnosti Helsingin Bussiliikenne Oy

[oznámené pod číslom C(2019) 3152]

(Iba fínske a švédske znenie je autentické)

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 108 ods. 2 prvý pododsek,

so zreteľom na Dohodu o Európskom hospodárskom priestore, a najmä na jej článok 62 ods. 1 písm. a),

so zreteľom na rozhodnutie, ktorým Komisia začala konanie stanovené v článku 108 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie ([1]),

po vyzvaní zainteresovaných strán, aby predložili pripomienky v súlade s uvedenými ustanoveniami ([2]), a so zreteľom na tieto pripomienky,

keďže:

1. POSTUP

(1) Spoločnosti Nobina Sverige AB a Nobina Finland Oy 31. októbra 2011 podali Komisii sťažnosť, v ktorej tvrdili, že Fínsko poskytlo neoprávnenú pomoc spoločnosti Helsingin Bussiliikenne Oy (ďalej len „HelB“). Spoločnosť Nobina AB (materská spoločnosť spoločností Nobina Sverige AB a Nobina Finland Oy) sa k tejto sťažnosti pridala 15. novembra 2011. Spoločnosti Nobina Sverige AB, Nobina Finland Oy a Nobina AB v ďalšom texte označujeme spoločným pojmom „sťažovatelia“. Sťažovatelia poskytli doplňujúce informácie 12. decembra 2011, 27. februára 2012, 4. apríla 2012, 21. júna 2012 a 4. septembra 2012.

(2) Sťažnosť spolu so žiadosťou Komisie o informácie v angličtine boli 22. novembra 2011 zaslané Fínsku, aby predložilo pripomienky. Fínsky preklad sťažnosti bol Fínsku zaslaný 1. februára 2012. Fínsko predložilo pripomienky spolu s doplňujúcimi informáciami listom z 28. februára 2012.

(3) Pripomienky Fínska k sťažnosti boli sťažovateľom zaslané listom z 31. mája 2012. Pripomienky sťažovateľov boli predložené 27. júla 2012. Fínsko poskytlo doplňujúce informácie 28. septembra 2012.

(4) Listom z 31. októbra 2012 Komisia postúpila Fínsku pripomienky sťažovateľov, ktoré jej boli doručené 27. júla 2012, a požiadala o doplňujúce informácie. Fínsko požadované informácie poskytlo 3. januára 2013 a 7. a 12. februára 2013. Okrem toho Fínsko poskytlo doplňujúce informácie e-mailom zo 16. mája 2013.

(5) Stretnutie s fínskymi orgánmi sa konalo 17. mája 2013 a potom Komisia požiadala o doplňujúce informácie e-mailom z 24. mája 2013. Fínsko požadované informácie poskytlo 31. mája 2013 a 3., 7. a 10. júna 2013.

(6) Komisia požiadala o doplňujúce informácie e-mailom z 24. októbra 2013 a listom zo 6. novembra 2013; Fínsko odpovedalo na e-mail: 8. novembra 2013 a na list 31. januára 2014.

([1]) Rozhodnutie Komisie C (2015) 80 final zo 16. januára 2015 (Ú. v. EÚ 2015/C 116/2015, 10.4.2015, s. 22).

([2]) Pozri poznámku pod čiarou č. 1.

(7) Komisia požiadala o doplňujúce informácie e-mailami z 27. februára 2014 a 3. apríla 2014, na ktoré Fínsko odpovedalo e-mailami z 5. marca 2014 a 11. apríla 2014.

(8) Predstavitelia útvarov Komisie sa so sťažovateľmi a ich právnymi zástupcami stretli 29. januára 2014 a 14. októbra 2014.

(9) Listom zo 16. januára 2015 Komisia informovala Fínsko o tom, že sa rozhodla začať konanie stanovené v článku 108 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) v súvislosti s uvedenou pomocou (ďalej len „rozhodnutie o začatí konania“).

(10) Rozhodnutie o začatí konania bolo uverejnené v *Úradnom vestníku Európskej únie* ([3]). Komisia vyzvala zainteresované strany, aby predložili pripomienky k opatreniam uvedeným v rozhodnutí o začatí konania.

(11) Fínsko predložilo pripomienky k rozhodnutiu o začatí konania 18. marca 2015, 18. júna 2015 a 6. novembra 2015.

(12) Pripomienky od sťažovateľov boli Komisii doručené 8. mája 2015 a 20. mája 2015 ich Komisia postúpila Fínsku, ktoré dostalo možnosť sa k nim vyjadriť. Fínsko odpovedalo na pripomienky sťažovateľov listami z 12. augusta 2015 a 10. septembra 2015.

(13) Komisia požiadala Fínsko o doplňujúce informácie 27. mája 2016, 15. septembra 2016, 13. októbra 2016 a Y. Fínsko odpovedalo 23. júna 2016, 2. septembra 2016, 24. októbra 2016, 26. októbra 2016, 8. decembra 2016 a 13. januára 2017.

(14) Komisia sa 16. februára 2017 stretla so sťažovateľmi a ich právnymi zástupcami.

(15) Komisia požiadala Fínsko o ďalšie informácie 31. októbra 2017 a 21. decembra 2017. Fínsko odpovedalo Y a 16. februára 2018.

(16) Komisia sa 19. marca 2018 stretla s fínskymi orgánmi. Fínsko predložilo dodatočné pripomienky 10. apríla 2018.

2. **SÚVISLOSTI**

2.1. **Sťažovatelia**

(17) Nobina AB je najväčší podnik ponúkajúci služby autobusovej verejnej dopravy v regióne severských štátov a patrí medzi desať najväčších podnikov verejnej dopravy v Európe; pôsobí v segmentoch regionálnej a medziregionálnej dopravy. Trhový podiel tejto spoločnosti v segmente regionálnej dopravy v regióne severských štátov v období rokov 2015/2016 bol 16 % (vypočítaný na základe počtu autobusov). V rovnakom období spoločnosť prepravila približne 377 miliónov cestujúcich. V období rokov 2015/2016 mala spoločnosť Nobina AB zisk po zdanení približne 4 mil. SEK (približne 0,4 mil. EUR).

(18) Hlavným trhom spoločnosti Nobina AB je Švédsko, kde pôsobí ako Nobina Sverige AB. V období rokov 2015/2016 tržby spoločnosti Nobina AB vo Švédsku tvorili približne 71 % celkových tržieb tejto spoločnosti a jej trhový podiel vo Švédsku bol 30 % (na základe počtu autobusov). V rovnakom období tržby spoločnosti Nobina AB vo Fínsku, kde pôsobí ako Nobina Finland Oy, tvorili približne 11 % celkových tržieb tejto spoločnosti a jej trhový podiel vo Fínsku bol 19,1 % (na základe hodnoty služieb).

2.2. **Príjemca pomoci**

(19) Spoločnosť HelB bola vytvorená 1. januára 2005 prostredníctvom nadobudnutia majetku a záväzkov spoločnosti HKL Bussiliikenne [samostatného obchodného útvaru Mesta Helsinki (ďalej len „mesto“)] mestským dopravným podnikom Suomen Turistiauto Oy (ďalej len „STA“), ktorý potom zmenil svoje obchodné meno na HelB. Spoločnosť HelB prevádzkovala autobusové linky v oblasti Helsínk a ponúkala nájomnú prepravu a autobusové lízingové služby. V čase vydania rozhodnutia o začatí konania táto spoločnosť vlastnila približne 380 autobusov.

(20) Spoločnosť HKL Bussiliikenne bola vytvorená v roku 1995 ako spin-off podnik vyčlenený z mestského oddelenia prepravných služieb. Najdôležitejšie údaje o finančnej situácii spoločnosti HKL Bussiliikenne, predtým ako ju nadobudol podnik STA, sú uvedené v nasledujúcej tabuľke 1.

([3]) Pozri poznámku pod čiarou č. 1.

Tabuľka 1

Najdôležitejšie údaje o spoločnosti HKL Bussiliikenne (v tis. EUR)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Čistý obrat	49 490	49 612	51 936	53 759	58 129	62 863
Prevádzkový zisk	1 724	512	–917	–1 095	–35	447
Hospodársky výsledok pred zdanením a pred započítaním rozpočtových prostriedkov	–374	–1 533	–3 036	–3 144	–1 738	–1 086

Zdroj: Finančné výkazy spoločnosti HKL Bussiliikenne.

(21) STA bola súkromná akciová spoločnosť vo vlastníctve mesta, ktorá poskytovala dopravné služby. Najdôležitejšie údaje o finančnej situácii spoločnosti STA, predtým ako nadobudla spoločnosť HKL Bussiliikenne a zmenila svoje obchodné meno na HelB, sú uvedené v nasledujúcej tabuľke 2.

Tabuľka 2

Najdôležitejšie údaje o spoločnosti STA (v tis. EUR)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Čistý obrat	29 460	32 187	34 069	29 921	29 511	25 674
Prevádzkový zisk	–777	–624	–1 139	–2 334	–2 892	–2 546
Hospodársky výsledok pred zdanením a pred započítaním rozpočtových prostriedkov	–1 109	–1 085	–1 638	–2 366	–3 220	–2 833

Zdroj: Finančné výkazy spoločnosti STA.

(22) Spoločnosť HelB bola do decembra 2015 vo výlučnom vlastníctve mesta. Najdôležitejšie údaje o finančnej situácii spoločnosti HelB v období rokov 2005 – 2014 sú uvedené v nasledujúcej tabuľke 3.

Tabuľka 3

Najdôležitejšie údaje o spoločnosti HelB (v tis. EUR)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Čistý obrat	85 134	88 169	90 194	91 913	98 164	93 641	91 506	99 407	89 943	80 696
Prevádzkový zisk	–2 214	–1 590	–2 399	–8 470	–4 319	–3 621	–6 136	–1 941	–1 511	–4 498
Hospodársky výsledok pred zdanením a pred započítaním rozpočtových prostriedkov	–2 842	–2 321	–2 231	–7 505	–3 768	–3 308	–6 123	–1 845	111	–7 031

Zdroj: Finančné výkazy spoločnosti HelB.

(23) Spoločnosť HelB bola 14. decembra 2015 predaná ([4]) súkromnému autobusovému dopravcovi Viikin Linja Oy (ďalej len „kupujúci“), konkurentovi sťažovateľov a najväčšiemu autobusovému dopravcovi vo Fínsku, ktorý patrí do skupiny Koiviston Auto Group (ďalej len „KAG“). Odhadovaný trhový podiel skupiny KAG vo Fínsku v roku 2016 bol 21,9 % (na základe hodnoty služieb) a jej zisk po zdanení bol 3,8 mil. EUR.

([4]) Podrobné informácie o transakcii sú uvedené v odôvodneniach 45 až 49.

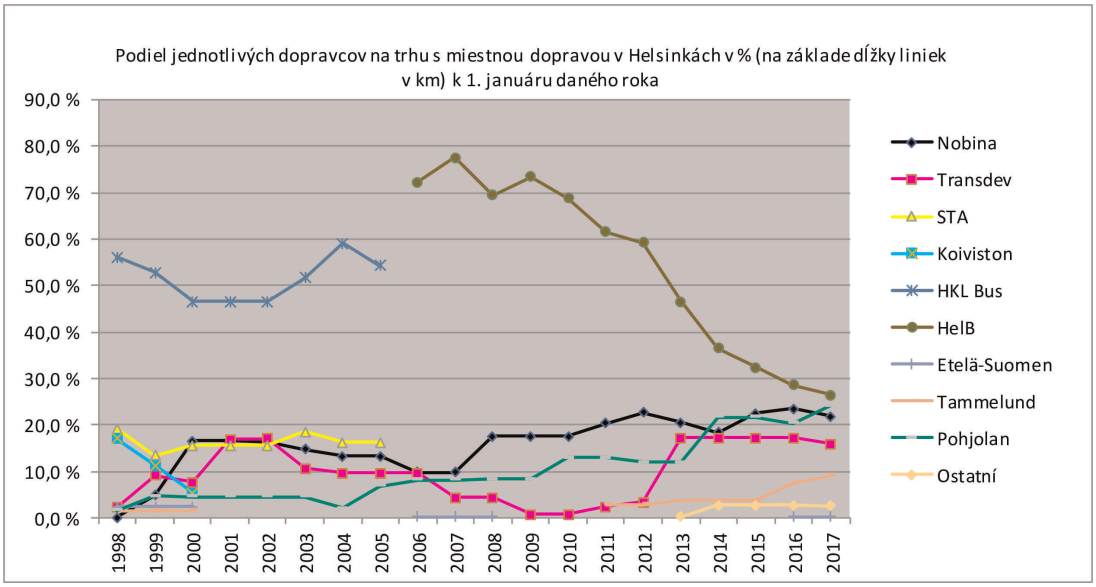
2.3. Trh s miestnou dopravou v oblasti Helsínk

(24) Tender na služby miestnej autobusovej dopravy v Helsinkách sa po prvýkrát uskutočnil v roku 1998 ([5]). Za plánovanie verejnej dopravy a obstarávanie služieb verejnej dopravy v metropolitnej oblasti Helsínk (vrátane mesta) zodpovedá Úrad pre helsinskú regionálnu dopravu.

(25) Okrem spoločnosti HelB pôsobí v oblasti Helsínk viacero spoločností, predovšetkým Nobina Finland Oy a Veolia Transport Finland Oy. Odhadované percentuálne trhové podiely autobusových dopravcov na helsinskom trhu s miestnou dopravou v jednotlivých rokoch sú znázornené na nasledujúcom grafe.

Tabuľka 4

Podiel jednotlivých dopravcov na trhu s miestnou dopravou v Helsinkách (v %, na základe dĺžky liniek v km) k 1. januáru každého roka

Zdroj: Nobina.

3. OPIS OPATRENÍ

3.1. Úver na obstaranie vybavenia z roku 2002

(26) Dňa 6. mája 2002 mesto poskytlo spoločnosti HKL Bussiliikenne úver vo výške 14,5 milióna EUR s cieľom financovať obstaranie vybavenia pre autobusovú dopravu. Úver bol vyplatený takto: 13 miliónov EUR 24. mája 2002, 1 milión EUR 31. augusta 2002 a 0,5 milióna EUR 30. septembra 2002. Splatnosť úveru bola 12 rokov s dvojročným odkladom. Úroková sadzba bola stanovená na úrovni 12-mesačnej úrokovej sadzby EURIBOR plus marža 0,05 %. Mesto mohlo zmeniť úrokovú sadzbu každých päť rokov od prvého vyplatenia úveru, t. j. 24. mája 2007 a 24. mája 2012. Splatnosť úrokov bola každoročne 31. decembra počnúc rokom 2002 a istina sa mala splácať ročne v 12 rovnakých splátkach, pričom prvá splátka sa mala vyplatiť 31. decembra 2004. Úver nebol zabezpečený žiadnym kolaterálom.

(27) Spoločnosť HelB 1. januára 2005 prevzala tento úver na obstaranie vybavenia za rovnakých podmienok, za ktorých bol poskytnutý HKL Bussiliikenne, s výnimkou toho, že v rokoch 2005 a 2006 nemusela vyplatiť žiadne splátky.

(28) Mesto 1. októbra 2007 rozhodlo o predĺžení splatenia úveru až do 31. decembra 2023 (t. j. o osem rokov v porovnaní s pôvodným harmonogramom).

(29) Spoločnosť splatila úrok a 3,8 milióna EUR z istiny tohto úveru. Mesto 13. januára 2016 oslobodilo spoločnosť HelB ([6]) od povinnosti splatiť nesplatenú časť istiny úveru, t. j. 10,7 milióna EUR. Došlo k tomu pri predaji spoločnosti HelB spolu s obchodným menom „Helsingin Bussiliikenne“ spoločnosti Viikin Linja Oy (pozri odôvodnenia 45 až 49).

([5]) Regionálna autobusová doprava v regióne Helsínk (vrátane miest Espoo a Vantaa) bola po prvýkrát otvorená hospodárskej súťaži v roku 1994. Trh s miestnou autobusovou dopravou zahŕňa len Helsinky (bez miest Espoo a Vantaa).

([6]) V tom čase už spoločnosť HelB zmenila svoje obchodné meno na Helsingin kaupungin Linja – autotoiminta Oy (pozri odôvodnenie 47).

3.2. **Prevádzkový úver z roku 2005**

(30) Spoločnosť HelB pri svojom založení 1. januára 2005 prevzala tieto záväzky od spoločností HKL Bussiliikenne a STA:

a) „zriaďovací úver“ poskytnutý mestom v roku 1994 vo výške 16,3 milióna EUR, z ktorých bolo 12,3 milióna EUR k 31. decembru 2004 v súvahe spoločnosti HKL Bussiliikenne uvedených ako nesplatené (hlavné podmienky „zriaďovacieho úveru“: úroková sadzba 9 %, splatnosť 25 rokov, bez kolaterálu);

b) záväzok STA vyplývajúci z počiatočnej kapitálovej investície mesta do spoločnosti HKL Bussiliikenne (k 31. decembru 2004 zostávalo nesplatených 3,6 milióna EUR).

Mesto sa rozhodlo refinancovať tieto záväzky a pretransformovať ich na prevádzkový úver v celkovej výške 15 893 700,37 EUR (31. decembra 2004 pretransformovalo nesplatený „zriaďovací úver“ vo výške 12 255 223,50 EUR a 18. apríla 2006 pretransformovalo záväzok spoločnosti STA vo výške 3 638 476,87 EUR).

(31) Úroková sadzba prevádzkového úveru bola 6 %. Úver bol splatný len v prípade úplného pokrytia základného imania a ďalších nerozdeliteľných položiek súvahy a v príslušnom rozsahu. Inak povedané, ak v danom účtovnom období výsledkom hospodárenia spoločnosti bola strata alebo ak spoločnosť nevytvorila taký zisk, ktorý by v spojení so sumou prevádzkových úverov prekročil akumulované deficity, prevádzkový úver sa nemal splácať. Nesplatený úrok bol kapitalizovaný. Úver bol podriadený všetkým ostatným dlhom, nebol zabezpečený kolaterálom a mal neobmedzenú duráciu.

(32) Prevádzkový úver nebol splatený (istina ani úrok). Po začatí formálneho vyšetrovacieho konania 11. decembra 2015 ho mesto previedlo na vlastný kapitál spoločnosti HelB.

3.3. **Prevádzkový úver z roku 2011**

(33) Mesto 31. januára 2011 poskytlo spoločnosti HelB druhý prevádzkový úver vo výške 5,8 milióna EUR za rovnakých podmienok ako v prípade prevádzkového úveru z roku 2005. Predovšetkým bol prevádzkový úver z roku 2011 takisto splatný len v prípade, ak spoločnosť HelB vytvorí dostatočné zisky, išlo o podriadený úver, ktorý nebol zabezpečený kolaterálom a mal neobmedzenú duráciu. Úver slúžil na zabezpečenie likvidity spoločnosti HelB.

(34) Prevádzkový úver z roku 2011 nebol splatený a po začatí formálneho vyšetrovacieho konania 11. decembra 2015 ho mesto previedlo na vlastný kapitál spoločnosti HelB.

3.4. **Prevádzkový úver z roku 2012**

(35) Mesto 23. mája 2012 poskytlo spoločnosti HelB tretí prevádzkový úver vo výške 8 miliónov EUR za rovnakých podmienok ako v prípade prevádzkových úverov z rokov 2005 a 2011.

(36) Ani prevádzkový úver z roku 2012 nebol splatený a po začatí formálneho vyšetrovacieho konania 11. decembra 2015 ho mesto previedlo na vlastný kapitál spoločnosti HelB.

3.5. **Ďalšie opatrenia**

(37) V tomto rozhodnutí sa nebudú skúmať prevody prevádzkových úverov z rokov 2005, 2011 a 2012 na vlastný kapitál, ktoré boli vykonané po začatí formálneho vyšetrovacieho konania. Týmto rozhodnutím nie je dotknuté posúdenie týchto následných opatrení.

(38) Predmetom tohto rozhodnutia nie sú opatrenia týkajúce sa spoločnosti Ruskeasuo Depot (ďalej len „depo“); ide o autobusové depo, ktoré sa nachádza v metropolitnej oblasti Helsínk. Tieto opatrenia sú opísané v odôvodneniach 38 až 46 rozhodnutia o začatí konania. Komisia sa rozhodla, že postup v prípade týchto opatrení ponechá otvorený.

4. ROZHODNUTIE KOMISIE O ZAČATÍ FORMÁLNEHO VYŠETROVACIEHO KONANIA

(39) Komisia v rozhodnutí o začatí konania vyjadrila pochybnosti, či úroková sadzba pri úvere na obstaranie vybavenia z roku 2002 zodpovedala situácii na trhu vzhľadom na to, že odrážala úrokovú sadzbu, ktorá bola priznaná samotnému mestu, keď na trhu žiadalo o úver, pričom sa nezohľadnila zložitá finančná situácia príjemcu.

(40) Komisia sa domnievala, že racionálne uvažujúci súkromný investor by pred poskytnutím úveru najskôr posúdil úverovú bonitu spoločnosti HKL Bussiliikenne, aby sa uistil, že táto spoločnosť bude schopná splatiť dlh. Okrem toho sa Komisia domnievala, že hoci spoločnosť HKL Bussiliikenne bola v tom čase obchodným útvarom mesta, dopravné služby poskytovala predsa len na trhu a treba ju považovať za hospodársky subjekt, a nie len za rozšírenie verejnej správy. Preto poskytnutie úveru na obstaranie vybavenia z roku 2002 nemožno považovať za výhradne internú dohodu. Navyše podľa názoru Komisie úroková sadzba účtovaná za úver správne nezohľadňuje skutočnosť, že úver nie je zabezpečený kolaterálom.

(41) Pokiaľ ide o prevádzkový úver z roku 2005, Komisia sa domnievala, že súkromný investor, ktorý má záujem vytvárať zisky, by predtým, ako by zriadil novú nástupnícku spoločnosť (t. j. HelB) a poskytol jej prevádzkový úver vo výške 15,9 milióna EUR, zvážil, či by likvidácia spoločností HKL Bussiliikenne a STA nebola z hospodárskeho hľadiska vhodnejšou alternatívou vzhľadom na finančné ukazovatele spoločností HKL Bussiliikenne a STA pred prevodom týchto podnikov na spoločnosť HelB. Komisia mala takisto pochybnosti o tom, či by racionálne uvažujúci súkromný investor poskytol spoločnosti HelB prevádzkový úver v roku 2005 s úrokovou sadzbou 6 % bez kolaterálu vzhľadom na finančnú situáciu oboch predchodcov spoločnosti HelB a so zreteľom na situáciu na trhu s miestnou autobusovou dopravou v tom čase. Okrem toho Komisia zistila, že príklady prevádzkových úverov poskytnutých iným podnikom, ktoré uviedlo Fínsko, nie sú úplne porovnateľné s prevádzkovým úverom z roku 2005.

(42) Pokiaľ ide o prevádzkový úver z roku 2011, Komisia mala pochybnosti, či tento úver možno považovať za zlučiteľný so situáciou na trhu vzhľadom na zložitú finančnú situáciu spoločnosti HelB (značné straty, záporné vlastné imanie). Komisia dospela k predbežnému záveru, že racionálne uvažujúci súkromný investor by neposkytol spoločnosti HelB prevádzkový úver s úrokovou sadzbou 6 %. Navyše keďže prevádzkový úver z roku 2005 nebol splatený, Komisia pochybovala o tom, že investor v trhovom hospodárstve by uskutočnil opakovanú investíciu v podobe druhého prevádzkového úveru.

(43) Komisia pochybovala aj o tom, či prevádzkový úver z roku 2012 bol v súlade s trhovými podmienkami, vzhľadom na to, že spoločnosť HelB bola v ešte horšej finančnej situácii ako pred poskytnutím prevádzkového úveru v roku 2011. Komisia pochybovala o tom, že investor v trhovom hospodárstve by po tretíkrát za sebou investoval do stratového podniku.

(44) Komisia sa preto rozhodla začať konanie stanovené v článku 108 ods. 2 ZFEÚ.

5. **PREDAJ SPOLOČNOSTI HELB PO ZAČATÍ FORMÁLNEHO VYŠETROVACIEHO KONANIA**

(45) Ako sa uvádza v odôvodnení 23, spoločnosť HelB bola 14. decembra 2015 predaná kupujúcemu Viikin Linja Oy (KAG) a predaj nadobudol účinnosť 31. decembra 2015. Nebola vyhlásená žiadna verejná súťaž. Podľa Fínska mesto oslovilo niekoľkých možných kupujúcich (t. j. autobusových dopravcov, ktorí pôsobia na fínskom trhu a v zahraničí) a jedinú ponuku predložila spoločnosť Viikin Linja Oy.

(46) Dohodnutá predajná cena bola 24 210 193 EUR. V dokumentácii k transakcii je uvedené aj ustanovenie, že kupujúci bude v plnej miere odškodnený v prípade nároku na vrátenie štátnej pomoci, a časť predajnej ceny vo výške 1 879 766 EUR bola uložená na viazanom účte. Dohoda o viazaných finančných prostriedkoch bude v platnosti, až kým v tomto prípade štátnej pomoci nebude prijaté konečné rozhodnutie, prípadne najneskôr do 31. decembra 2022. Okrem toho bolo dohodnuté, že do kúpnej zmluvy sa zahrnie mechanizmus dodatočnej kúpnej ceny, v rámci ktorého sa kupujúci zaviazal, že predávajúcemu vyplatí bonus na rovnaký viazaný účet, ak sa prekročia vopred dohodnuté úrovne zisku. ([7]) Mechanizmus dodatočnej kúpnej ceny je v platnosti na obdobie rokov 2016 – 2020 a za rok 2016 bol vypočítaný bonus vo výške 2 524 302,19 EUR a za rok 2017 vo výške 2 558 068,21 EUR.

(47) V súlade s podmienkami kúpnej zmluvy obchodné meno spoločnosti HelB „Helsingin Bussiliikenne Oy“ prevzal kupujúci Viikin Linja Oy, ktorý si následne zmenil svoje obchodné meno na „Helsingin Bussiliikenne Oy“ (ďalej len „nová HelB“). Pôvodná spoločnosť HelB vo vlastníctve mesta zmenila svoje obchodné meno na „Helsingin kaupungin Linja-autotoiminta Oy“ (ďalej len „pôvodná HelB“). Hoci hlavná obchodná činnosť pôvodnej HelB zapísaná v obchodnom registri sa nezmenila, pôvodná HelB v súčasnosti nevykonáva obchodnú činnosť a nevlastní žiadny majetok okrem súm, ktoré by mohla potenciálne získať z viazaného účtu a prostredníctvom mechanizmu dodatočnej kúpnej ceny, ako sa uvádza v predchádzajúcom texte.

([7]) V súlade s doložkou 3.4 kúpnej zmluvy 2015.09.21 o predaji spoločnosti HelB, ak v rokoch 2016 až 2020 EBITDA novej spoločnosti HelB za päť porovnateľných účtovných období v trvaní 12 mesiacov prekročí 4 200 000 EUR (za jedno účtovné obdobie), potom je kupujúci povinný za tieto účtovné obdobia zaplatiť dodatočnú kúpnu cenu. Dodatočná kúpna cena bude predstavovať 50 % zo sumy, o ktorú EBITDA prevyšuje uvedené 4 200 000 EUR.

(48) Rozsah obchodnej dohody sa nevzťahoval na akcie pôvodnej HelB, ale skôr na jej celú obchodnú činnosť, a zahŕňal dohody pôvodnej HelB (vrátane dohody o dopravných službách s Orgánom pre helsinskú regionálnu dopravu), jej objednávky a ponuky, zamestnancov, dlhodobý majetok a zásoby, a nehmotné práva potrebné na obchodnú činnosť podniku, ako aj zodpovednosti a záväzky súvisiace s dohodami, objednávkami a ponukami, zamestnancami, nehnuteľnosťami, nehmotným majetkom a nájomnými a licenčnými zmluvami. Všetkých 918 zamestnancov pôvodnej HelB prešlo do novej HelB.

(49) Úver na obstaranie vybavenia a prevádzkové úvery, ktoré pôvodnej HelB poskytol jej vlastník (t. j. Mesto Helsinky), však neboli presunuté do novej HelB. Ako sa uvádza v odôvodnení 29, 13. januára 2016 mesto, naopak, oslobodilo pôvodnú HelB od povinnosti zaplatiť nesplatenú istinu úveru na obstaranie vybavenia a 11. decembra 2015 previedlo nesplatené sumy prevádzkových úverov ([8]) na vlastný kapitál pôvodnej HelB.

6. PRIPOMIENKY FÍNSKA K ROZHODNUTIU O ZAČATÍ KONANIA

(50) Podľa stanoviska fínskych orgánov posudzované opatrenia nepredstavujú štátnu pomoc. Fínsko tvrdí, že mesto ako vlastník spoločnosti HelB (ako aj spoločností HKL Bussiliikenne a STA) poskytlo HelB financovanie za trhových podmienok a za odmenu, ktorá by bola uspokojivá pre súkromného akcionára pôsobiaceho v prevládajúcich trhových podmienkach.

(51) Fínsko tvrdí, že cieľom vytvorenia spoločnosti HelB v roku 2005 bolo zlepšiť ziskovosť a konkurencieschopnosť tejto spoločnosti a zabezpečiť jej lepší rozvoj v budúcnosti tak, aby mohla fungovať ako ziskový a kvalitný poskytovateľ verejnej dopravy. Fínsko poukázalo aj na to, že opatrenia treba posudzovať v kontexte času, keď boli skutočne poskytnuté. V tejto súvislosti Fínsko odkazuje na dokumenty, ktoré predložilo 28. februára 2012 a ktorých súčasťou je zoznam úrokových sadzieb uplatnených v prípade prevádzkových úverov, ktoré boli poskytnuté ďalším podnikom vo Fínsku v období rokov 2004 – 2006.

(52) Fínsko zastáva názor, že skutočnosť, že výkonnosť spoločnosti HelB nebola podľa očakávaní, nebola spôsobená slabou konkurenčnou silou tejto spoločnosti, ktorá by si vyžadovala podporu vo forme finančnej injekcie, ale výlučne narušenou situáciou na trhu s miestnou autobusovou dopravou. Podľa verejne dostupných finančných účtov aj ďalší veľkí autobusoví dopravcovia pôsobiaci v metropolitnej oblasti Helsínk hospodárili v období rokov 2005 – 2012 so stratou. Z tohto hľadiska boli opatrenia prijaté mestom veľmi podobné opatreniam, ktoré prijali majitelia súkromných podnikov alebo investori skutočne pôsobiaci na trhu.

(53) Čo sa týka finančnej situácie spoločnosti HelB, Fínsko priznáva, že sa postupne zhoršovala a že v období rokov 2008 – 2010 bolo potrebné vykonať opatrenia na zlepšenie jej ziskovosti vrátane zmien v cenovej štruktúre, zníženia počtu zamestnancov atď. Vo svojich predchádzajúcich pripomienkach predložených pred rozhodnutím o začatí konania sa Fínsko nedomnievalo, že HelB bol podnik v ťažkostiach v zmysle usmernení Spoločenstva z roku 2004 o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu firiem v ťažkostiach ([9]) (ďalej len „usmernenia o záchrane a reštrukturalizácii z roku 2004“).

6.1. Existencia pomoci

(54) Pokiaľ ide o úver na obstaranie vybavenia z roku 2002, ktorý bol poskytnutý spoločnosti HKL Bussiliikenne, Fínsko opakuje, že úrokovú sadzbu úveru možno považovať za zlučiteľnú so situáciou na trhu hlavne vzhľadom na to, že bola naviazaná na trhovú úrokovú sadzbu, t. j. 12-mesačnú sadzbu EURIBOR.

(55) Fínsko navyše považuje za pravdepodobné, že spoločnosť HKL Bussiliikenne by získala úver s podobnými podmienkami aj od súkromnej finančnej inštitúcie. Podľa Fínska úverová bonita spoločnosti HKL Bussiliikenne ako organizačnej súčasti mesta (t. j. nešlo o samostatnú právnickú osobu) by bola rovnaká ako v prípade mesta, teda dobrá. Podľa Fínska úroková sadzba stanovená v prípade úveru na obstaranie vybavenia bola založená na úrokovej sadzbe stanovenej v prípade externých úverov, ktoré mesto v tom čase získalo na finančnom trhu.

(56) Fínsko takisto vysvetlilo, že úver na obstaranie vybavenia treba považovať za výhradne internú dohodu v rámci mesta, pretože mesto a spoločnosť HKL Bussiliikenne tvorili tú istú právnickú osobu. Úver nebol zabezpečený kolaterálom, pretože išlo o takúto internú dohodu.

([8]) Okrem úrokov z prevádzkových úverov, pretože v zmysle podmienok dohôd o poskytnutí prevádzkových úverov neboli splatné žiadne úroky, keďže pôvodná HelB hospodárila so stratou.

([9]) Usmernenia Spoločenstva o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu firiem v ťažkostiach (Ú. v. EÚ C 244, 1.10.2004, s. 2).

(57) Okrem toho Fínsko tvrdí, že ak by sa úver na obstaranie vybavenia považoval za štátnu pomoc (v rozpore so stanoviskom Fínska), treba ho považovať za existujúcu pomoc do 1. januára 2005, keď sa nástupcom spoločnosti HKL Bussiliikenne (subjektu v rámci mesta bez samostatnej právnej subjektivity) stala spoločnosť HelB, mestom vlastnený podnik s vlastnou právnou subjektivitou. Na podporu tohto tvrdenia Fínsko odkazuje na list útvarov Komisie v predchádzajúcej veci, keď Komisia dospela k záveru, že opatrenia poskytnuté v prospech agentúr vo vlastníctve obce vo Fínsku (oslobodenie od určitých daní, vrátenie DPH a neobmedzená štátna záruka vyplývajúca zo štátneho vlastníctva a súvisiaceho neexistujúceho rizika konkurzu) predstavujú existujúcu pomoc v zmysle článku 108 ods. 1 ZFEÚ, pretože vstúpili do platnosti pred pristúpením Fínska k Únii. ([10])

(58) Čo sa týka predĺženia úveru na obstaranie vybavenia v roku 2007, Fínsko tvrdí, že bolo odôvodnené na základe toho, že išlo o úver s pohyblivou sadzbou a [referenčné] úrokové miery v roku 2007 rástli a očakávalo sa, že budú aj naďalej rásť. Pokles úrokových mier na súčasnú nízku úroveň v tom čase nebolo možné predvídať.

(59) Pokiaľ ide o prevádzkový úver z roku 2005, Fínsko tvrdí, že nešlo o nový úver, ale išlo o výlučne technický postup na zmenu „zriaďovacieho úveru“, ktorý bol uvedený v súvahe spoločnosti HKL Bussiliikenne viac ako desať rokov, na prevádzkový úver. Účelom tohto postupu bolo zabezpečiť súlad s fínskym právom obchodných spoločností, v zmysle ktorého by nebolo možné ponechať „zriaďovací úver“ podniku vo vlastníctve obce v súvahe súkromnej akciovej spoločnosti. Prevádzkový úver je bežnou formou financovania akciových spoločností zo strany akcionárov.

(60) V súvislosti s úrokovou sadzbou vo výške 6 % v prípade prevádzkového úveru z roku 2005 Fínsko poznamenáva, že ide o rovnakú úrokovú sadzbu, s ktorou bol poskytnutý „zriaďovací úver“ spoločnosti HKL Bussiliikenne. So zreteľom na skutočnosť, že podľa názoru Fínska išlo o výlučne technickú zmenu, a nie o nový nástroj financovania, je nutné rovnakú úrokovú sadzbu považovať za odôvodnenú. Fínsko takisto poukazuje na to, že už poskytlo rozsiahly sumár prevádzkových úverov, ktoré v tom čase poskytli iní prevádzkovatelia. Úrokové sadzby týchto úverov sa pohybovali v rozmedzí od 4,7 % do 7,539 %. Všetky prevádzkové úvery uvedené v sumári boli bez kolaterálu a podriadené, ako sa vyžaduje v právnych predpisoch, a Fínsko ich ako také považuje za porovnateľnú referenčnú skupinu.

(61) V súvislosti s prevádzkovým úverom z roku 2011 Fínsko naďalej tvrdí, že ho treba považovať za úver, ktorý poskytol dlhodobý vlastník skupiny, a nie za jednorazové krátkodobé finančné rozhodnutie externého investora. Fínsko priznáva, že finančná situácia spoločnosti HelB bola v tom čase zlá, pričom bolo nevyhnutné rýchlo zabezpečiť dodatočné financovanie. Navyše spoločnosť HelB zaviedla opatrenia na zlepšenie ziskovosti v období rokov 2008 – 2010 vrátane zníženia nákladov, zmien v cenovej štruktúre, zmeny uplatniteľnej kolektívnej zmluvy, zníženia počtu zamestnancov a zatvorenia jedného depa (depo Koskela). Fínsko zdôrazňuje, že prevádzkový úver z roku 2011 bolo prvé opatrenie, ktoré mesto prijalo z dôvodu zložitej finančnej situácie spoločnosti HelB.

(62) Fínsko uviedlo príklad prevádzkového úveru, ktorý bol v období rokov 2011 – 2012 poskytnutý inému podniku, pričom úroková sadzba úveru bola stanovená na úrovni 6-mesačnej sadzby EURIBOR plus marža 4,75 %. Vzhľadom na to, že úroková sadzba prevádzkového úveru z roku 2011 (6 %) bola vyššia, Fínsko sa domnieva, že tento úver bol v súlade s trhovými podmienkami.

(63) Fínsko navyše tvrdí, že vzhľadom na to, že vo vnútroštátnom práve sú osobitné ustanovenia o prevádzkových úveroch, samotnú skutočnosť, že prevádzkový úver z roku 2005 nebol splatený v čase poskytnutia prevádzkového úveru z roku 2011, nemožno považovať za významný faktor pri posudzovaní zlučiteľnosti s trhom.

(64) Fínsko sa domnieva, že prevádzkový úver z roku 2012 je „v zásade rovnaký ako úver z roku 2011“. Fínsko tvrdí, že nešlo o štátnu pomoc, ale o odôvodnené opatrenia financovania zo strany akcionára vykonané na zabezpečenie likvidity dcérskej spoločnosti v úplnom vlastníctve. V súvislosti s úrokovou sadzbou prevádzkového úveru z roku 2012 Fínsko odkazuje na pripomienky, ktoré uviedlo s ohľadom na prevádzkový úver z roku 2011. Napokon podľa Fínska vzhľadom na to, že prevádzkový úver z roku 2012 bol poskytnutý po podaní sťažnosti v októbri 2011, výkonná rada mesta vyžadovala, aby prevádzkový úver z roku 2012 bol poskytnutý za trhových podmienok. Na základe toho Fínsko tvrdí, že prevádzkový úver z roku 2012 nezahŕňal štátnu pomoc a nebolo nutné oznámiť ho Komisii a žiadať o jeho schválenie.

([10]) Listom zo 14. apríla 2010 útvary Komisie oznámili Fínsku predbežné stanovisko vo veci SA.30679 (E 2/2010) *Pomoc poskytnutá agentúram vo vlastníctve obce vo Fínsku*, pričom dospeli k záveru, že daná pomoc už nemusí byť zlučiteľná, a požiadali Fínsko, aby zmenilo príslušné právne predpisy tak, aby agentúry vo vlastníctve obce vykonávajúce hospodársku činnosť už nemohli takúto pomoc využívať. Fínsko zmenilo svoje právne predpisy; po vykonaní týchto zmien Komisia listom z 1. apríla 2014 vec uzavrela.

6.2. **Zlučiteľnosť pomoci**

(65) Fínsko nepredložilo žiadne odôvodnenie zlučiteľnosti, pretože zopakovalo svoje stanovisko prezentované v štádiu predbežného posúdenia, že dotknuté opatrenia nepredstavujú štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, pretože boli vykonané za trhových podmienok.

6.3. **Hospodárska kontinuita**

(66) Fínsko tvrdí, že neexistuje hospodárska kontinuita medzi pôvodnou HelB a novou HelB, pretože predaj obchodnej činnosti pôvodnej HelB mal formu majetkovej dohody.

(67) Fínsko takisto tvrdí, že hoci predaj obchodnej činnosti pôvodnej HelB nemal formu verejného, transparentného, nediskriminačného a nepodmienečného ponukového konania, projekt predaja bol zverejnený v takom širokom rozsahu, že cena dohodnutá na základe ponuky a odpovede na ponuku a počas rokovaní zodpovedajú trhovej hodnote obchodných činností spoločnosti HelB. Na podporu tohto tvrdenia Fínsko dodatočne predkladá hodnotenie vypracované nezávislou externou odbornou firmou Inspira Oy, ktorá sa domnieva, že dohodnutá cena je v súlade s hodnotami vypočítanými v rámci hodnotenia na základe väčšiny metód oceňovania.

7. PRIPOMIENKY ZAINTERESOVANÝCH STRÁN

(68) Sťažovatelia vyjadrili svoje pripomienky k rozhodnutiu o začatí konania v spoločnom liste z 8. mája 2015. Potvrdili skutočnosti, ako aj argumentáciu Komisie v uvedenom rozhodnutí.

(69) Sťažovatelia zdôraznili, že [pôvodná] HelB zjavne spĺňa charakteristiku podniku v ťažkostiach v zmysle usmernení o záchrane a reštrukturalizácii z roku 2004, ako aj v zmysle usmernení o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu nefinančných podnikov v ťažkostiach z roku 2014 ([11]) (ďalej len „usmernenia o záchrane a reštrukturalizácii z roku 2014“). Podľa sťažovateľov to isté platí aj pre spoločnosť HKL Bussiliikenne v zmysle usmernení Spoločenstva o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu firiem v ťažkostiach z roku 1999 ([12]) (ďalej len „usmernenia o záchrane a reštrukturalizácii z roku 1999“).

(70) Sťažovatelia tvrdia, že poskytnutie štátnej podpory podniku v ťažkostiach sa v zásade musí považovať za poskytnutie hospodárskej výhody dotknutému podniku. Je nepravdepodobné, že štát dodržiava normálnu trhovú disciplínu, ak podporí podnik, ktorý sa z dlhodobého hľadiska javí ako neživotaschopný (ako v prípade spoločnosti HelB), pretože príslušné opatrenia by spoločnosti HelB neposkytol žiadny racionálne uvažujúci súkromný hospodársky subjekt.

(71) Predovšetkým v súvislosti s úverom na obstaranie vybavenia z roku 2002 by racionálne uvažujúci súkromný investor požadoval vyššiu úrokovú sadzbu ako sadzbu zodpovedajúcu tej, ktorú na finančných trhoch získal samotný subjekt verejného sektora. Navyše žiadny súkromný veriteľ by nepreviedol úver na novozaložený podnik (ako v prípade HelB v roku 2005) za rovnakých podmienok, za ktorých bol pôvodne poskytnutý jeho právnemu predchodcovi (v tomto prípade spoločnosti HKL Bussiliikenne). Sťažovatelia takisto poukázali na to, že žiadny racionálne uvažujúci súkromný investor by neakceptoval opakované odklady splátok istiny bez úpravy úrokovej sadzby smerom nahor.

(72) Pokiaľ ide o prevádzkový úver z roku 2005, sťažovatelia tvrdia, že vzhľadom na to, že obe spoločnosti (HKL Bussiliikenne aj STA) pred vytvorením HelB hospodárili so stratou, súkromný investor by radšej zanechal takúto investíciu a neposkytoval by dodatočné financovanie. V dôsledku toho treba celý prevádzkový úver z roku 2005 považovať za hospodársku výhodu, ktorú by spoločnosť HelB nikdy nezískala za normálnych trhových podmienok. Navyše ak by súkromný investor aj súhlasil s tým, že poskytne financovanie, nikdy by neponúkol také podmienky, aké boli poskytnuté spoločnosti HelB, t. j. úver s úrokovou sadzbou 6 % a bez kolaterálu.

(73) Pokiaľ ide o prevádzkové úvery z rokov 2011 a 2012, sťažovatelia poukazujú na to, že v čase poskytnutia týchto úverov finančná situácia spoločnosti HelB bola mimoriadne zlá a mesto si túto skutočnosť v plnej miere uvedomovalo. Navyše podľa sťažovateľov spoločnosť HelB nezaplatila žiadny úrok ani žiadne splátky z prevádzkového úveru z roku 2005. Za týchto okolností by žiadny veriteľ poskytujúci finančné prostriedky nebol pripravený prevziať na seba riziko poskytnutia úveru, a v dôsledku toho celková suma prevádzkových úverov z rokov 2011 a 2012 predstavuje štátnu pomoc.

([11]) Usmernenia o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu nefinančných podnikov v ťažkostiach (Ú. v. EÚ C 249, 31.7.2014, s. 1).
([12]) Usmernenia Spoločenstva o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu firiem v ťažkostiach (Ú. v. ES C 288, 9.10.1999, s. 2).

(74) Napokon sťažovatelia tvrdia, že medzi pôvodnou HelB a novou HelB je zjavne hospodárska kontinuita vzhľadom na rozsah obchodnej dohody, na to, že nebolo vyhlásené ponukové konanie, a aj vzhľadom na ďalšie relevantné kritériá.

8. PRIPOMIENKY FÍNSKA K PRIPOMIENKAM SŤAŽOVATEĽOV

(75) Fínsko sa domnieva, že v pripomienkach sťažovateľov sa vo veľkej miere opakujú tvrdenia uvedené v rozhodnutí o začatí konania, a preto odkazuje na svoju odpoveď na uvedené rozhodnutie zo 17. marca 2015. Fínsko predložilo nasledujúce dodatočné pripomienky, ktoré sa týkajú uvedených pripomienok sťažovateľov.

(76) Ako odpoveď na pripomienky sťažovateľov, že mesto nekonalo ako investor v trhovom hospodárstve, Fínsko poznamenalo, že zásadu súkromného investora v trhovom hospodárstve treba interpretovať tak, že je potrebné zohľadniť záujem vlastníka chrániť kapitál investovaný do podniku, ktorý vlastní, a dosiahnuť dlhodobú ziskovosť. Mesto ako vlastníka treba porovnávať s účastníkom trhu, ktorý sa snaží ochrániť svoju investíciu, a nie s teoretickým investorom, ktorý nie je vystavený riziku straty svojich predchádzajúcich investícií. Podľa Fínska mesto v úlohe vlastníka konalo rovnako a za rovnakých trhových podmienok ako ďalší vlastníci podnikov pôsobiacich na trhu s miestnou autobusovou dopravou v oblasti Helsínk vrátane samotnej spoločnosti Nobina.

(77) Čo sa týka pripomienok sťažovateľov k prevádzkovým úverom z rokov 2011 a 2012, Fínsko odkazuje na štúdiu vypracovanú externým expertom v roku 2015 (pozri odôvodnenie 174), podľa ktorého úvery boli v súlade s trhom. Ak by sa však zistilo, že úvery predstavujú pomoc (v rozpore so stanoviskom Fínska), Fínsko sa domnieva, že táto pomoc by mala byť obmedzená na sumu, ktorá je výsledkom rozdielu medzi skutočne uplatnenou úrokovou sadzbou a trhovou úrokovou sadzbou (a teda nemala by sa rovnať celkovej sume úverov, ako tvrdia sťažovatelia).

9. EXISTENCIA POMOCI

(78) Toto rozhodnutie sa týka existencie štátnej pomoci v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, či by táto pomoc mohla byť zlučiteľná s vnútorným trhom, a napokon aj hospodárskej kontinuity medzi pôvodnou HelB (v súčasnosti spoločnosťou Helsingin kaupungin Linja-autotoiminta Oy) a novou HelB, ktorá je v súčasnosti súčasťou skupiny KAG.

(79) V článku 107 ods. 1 ZFEÚ sa stanovuje, že „pomoc poskytovaná v akejkoľvek forme členským štátom alebo zo štátnych prostriedkov, ktorá narúša hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže tým, že zvýhodňuje určitých podnikateľov alebo výrobu určitých druhov tovaru, je nezlučiteľná s vnútorným trhom, pokiaľ ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi“.

(80) Teda opatrenie je štátnou pomocou vtedy, keď sú splnené tieto kumulatívne podmienky: i) opatrenie je pripísateľné štátu a pochádza zo štátnych zdrojov; ii) je selektívne; iii) poskytuje podniku hospodársku výhodu a iv) narúša hospodársku súťaž alebo hrozí jej narušením a ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi.

9.1. Opatrenie 1: Úver na obstaranie vybavenia z roku 2002 poskytnutý spoločnosti HKL Bussiliikenne

(81) V prvom rade pravidlá štátnej pomoci sa uplatňujú len v prípade, ak je príjemca „podnikom“. Súdny dvor dôsledne vymedzuje pojem „podniky“ ako subjekty vykonávajúce hospodársku činnosť nezávisle od svojho právneho statusu a spôsobu financovania. ([13]) Zaradenie určitého subjektu do kategórie podniku teda v plnej miere závisí od charakteru jeho činností, a nie od jeho štatútu podľa vnútroštátneho práva. Subjekt, ktorý je formálne súčasťou verejnej správy, možno napriek tomu považovať za podnik v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ. Jediným relevantným kritériom je to, či vykonáva hospodársku činnosť.

([13]) Rozsudok Súdneho dvora z 12. septembra 2000, *Pavlov a iní*, spojené veci C-180/98 až C-184/98, ECLI:EU:C:2000:428, bod 74; rozsudok Súdneho dvora z 10. januára 2006, *Cassa di Risparmio di Firenze SpA a iní*, C-222/04, ECLI:EU: C:2006:8, bod 107.

(82) Fínsko tvrdí, že v čase poskytnutia úveru na obstaranie vybavenia spoločnosť HKL Bussiliikenne nebola podnikom ani samostatným právnym subjektom podľa fínskeho práva, ale ziskovým centrom ([14]) v rámci interného obchodného útvaru mesta (HKL). Úver na obstaranie vybavenia preto treba považovať za internú dohodu v rámci mesta. To by mohlo naznačovať, že na toto opatrenie by sa nemali vzťahovať pravidlá štátnej pomoci.

(83) Komisia s týmto názorom nesúhlasí. Aj keď spoločnosť HKL Bussiliikenne bola formálne súčasťou mesta, bola hospodárskym subjektom (čo uznáva aj Fínsko), ktorý poskytoval služby autobusovej dopravy na konkurenčnom trhu, a nie subjektom verejného sektora, ktorý zabezpečuje základné funkcie štátu. Spoločnosť HKL Bussiliikenne ako taká zjavne vykonávala hospodárske činnosti, a preto bez ohľadu na jej formálny právny štatút sa musí považovať za podnik v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ. V dôsledku toho sa na spoločnosť HKL Bussiliikenne uplatňujú pravidlá štátnej pomoci. Nie je potrebné zdôrazňovať, že sa uplatňujú aj na spoločnosť HelB, ktorá bola právnym subjektom samostatným od mesta a vykonávala rovnaký druh hospodárskych činností ako jej predchodca.

(84) Fínsko tvrdí aj to, že úver na obstaranie vybavenia treba považovať za existujúcu pomoc, podobne ako opatrenia poskytnuté v prospech agentúr vo vlastníctve obce (pozri odôvodnenie 57). Komisia konštatuje, že tieto opatrenia boli zavedené pred pristúpením Fínska k Únii 1. januára 1995 (napr. oslobodenie od dane z prevodu od roku 1943, oslobodenie od dane z nehnuteľností od roku 1992, oslobodenie od dane z príjmov od roku 1974). Naopak, úver na obstaranie vybavenia bol poskytnutý 6. mája 2002, t. j. viac ako sedem rokov po pristúpení. Preto zjavne nejde o existujúcu pomoc.

9.1.1. *Štátne zdroje a pripísateľnosť štátu*

(85) Mesto poskytlo úver na obstaranie vybavenia priamo spoločnosti HKL Bussiliikenne; tento úver v roku 2005 prevzala spoločnosť HelB a financovala ho z vlastného rozpočtu. Štátne zdroje na účely článku 107 ods. 1 ZFEÚ sú zdroje členského štátu a jeho verejných orgánov, ako aj zdroje verejných podnikov, nad ktorými môžu mať verejné orgány kontrolný vplyv, či už priamo, alebo nepriamo. Na základe tohto vymedzenia pojmu je jasné, že toto opatrenie zahŕňa štátne zdroje a je pripísateľné štátu. Fínsko to nespochybňuje.

9.1.2. *Selektivita*

(86) Mesto poskytlo úver na obstaranie vybavenia výlučne spoločnosti HKL Bussiliikenne; v roku 2005 tento úver prevzala spoločnosť HelB. Úver na obstaranie vybavenia bol teda poskytnutý úplne *ad hoc* len jednému podniku; nebol k dispozícii iným podnikom pôsobiacim v sektore autobusovej dopravy v oblasti Helsínk, ktoré sú v porovnateľnej právnej a skutkovej situácii, ani podnikom pôsobiacim v iných sektoroch. Žiadne porovnateľné podniky neboli oprávnené na opatrenie, ktoré by bolo podobné opatreniu poskytnutému spoločnosti HKL Bussiliikenne, a preto žiadna takáto spoločnosť nezískala porovnateľnú výhodu. Opatrenie je preto selektívne.

9.1.3. *Existencia hospodárskej výhody*

(87) Hospodárske transakcie, ktoré vykonávajú verejné subjekty, neposkytujú výhodu druhej strane, a teda nepredstavujú pomoc, ak sa vykonávajú v súlade s bežnými trhovými podmienkami ([15]). S cieľom stanoviť, či sa transakcia vykonáva v súlade s bežnými trhovými podmienkami, je nutné porovnať správanie verejného subjektu so správaním hypotetického súkromného hospodárskeho subjektu v podobnej situácii (tzv. kritérium súkromného subjektu v trhovom hospodárstve). Súdy Únie vypracovali osobitné druhy kritéria súkromného subjektu v trhovom hospodárstve použiteľné na rôzne druhy hospodárskych transakcií, predovšetkým „zásadu súkromného subjektu v trhovom hospodárstve“ s cieľom identifikovať existenciu hospodárskej výhody v prípadoch verejných kapitálových investícií ([16]) a „kritérium súkromného veriteľa“ v prípadoch transakcií zahŕňajúcich dlh ([17]).

([14]) Fínsko v tejto súvislosti neposkytlo podrobnejšie informácie. Ziskové centrum je obyčajne časť organizácie, ktorej finančná výkonnosť sa meria samostatne od ostatných častí. Manažérsky účtovný systém je nastavený tak, aby bolo možné riadne pričleniť výnosy a náklady k ziskovému centru. To však nemusí znamenať, že ziskové centrum vypracúva svoj vlastný riadny účtovný výkaz.

([15]) Rozsudok Súdneho dvora z 11. júla 1996, *SFEI a iní*, C-39/94, ECLI:EU:C:1996:285, body 60 a 61.

([16]) Pozri napríklad rozsudok Súdneho dvora z 21. marca 1990, *Belgicko/Komisia („Tubemeuse“)*, C-142/87, ECLI:EU: C:1990:125, bod 29; rozsudok Súdneho dvora z 21. marca 1991, *Taliansko/Komisia („ALFA Romeo“)*, C-305/89, ECLI:EU: C:1991:142, body 18 a 19; rozsudok Všeobecného súdu z 30. apríla 1998, *Cityflyer Express/Komisia*, T-16/96, ECLI:EU: T:1998:78, bod 51; rozsudok Všeobecného súdu z 21. januára 1999, *Neue Maxhütte Stahlwerke a Lech-Stahlwerke/Komisia*, spojené veci T-129/95, T-2/96 a T-97/96, ECLI:EU:T:1999:7, bod 104; rozsudok Všeobecného súdu zo 6. marca 2003, *Westdeutsche Landesbank Girozentrale a Land Nordrhein-Westfalen/Komisia*, spojené veci T-228/99 a T-233/99, ECLI:EU: T:2003:57.

([17]) Rozsudok Súdneho dvora z 22. novembra 2007, *Španielsko/Komisia*, C-525/04 P, ECLI:EU:C:2007:698; rozsudok Súdneho dvora z 24. januára 2013, *Frucona/Komisia*, C-73/11 P, ECLI:EU:C:2013:32; rozsudok Súdneho dvora z 29. júna 1999, *DMTransport*, C-256/97, ECLI:EU:C:1999:332.

(88) Čo sa týka tohto opatrenia, Komisia preto musí preskúmať, či sa pri poskytnutí úveru na obstaranie vybavenia za dohodnutých podmienok spoločnosti HKL Bussiliikenne, ktorý neskôr prevzala spoločnosť HelB, mesto správalo tak, ako by sa správal hypotetický súkromný veriteľ v podobnej situácii.

(89) V prvom rade každý obozretný súkromný veriteľ by pred poskytnutím úveru najprv vykonal úverový rating možného dlžníka, aby sa rozhodol, či poskytnúť úver a za akých podmienok ([18]). Na preukázanie súladu s trhom členský štát musí poskytnúť dôkazy o tom, že príslušné rozhodnutie vykonať transakciu bolo prijaté na základe takéhoto posúdenia ex-ante ([19]).

(90) Fínsko neposkytlo žiadny dôkaz o tom, že by mesto vykonalo úverový rating (alebo akékoľvek iné posúdenie ex-ante) spoločnosti HKL Bussiliikenne pred poskytnutím úveru na obstaranie vybavenia. Fínsko navyše výslovne priznalo, že takéto posúdenie nikdy nebolo vykonané (interné ani externé). Je to známkou toho, že Fínsko sa nesprávalo ako hypotetický súkromný veriteľ.

(91) Fínsko napriek tomu tvrdí, že úver bol v súlade s trhom, pretože: i) úroková sadzba bola naviazaná na trhovú úrokovú sadzbu, t. j. 12-mesačnú sadzbu EURIBOR a ii) je pravdepodobné, že spoločnosť HKL Bussiliikenne by získala úver s podobnou maržou aj od súkromnej finančnej inštitúcie, pretože ako interný obchodný útvar mala rovnakú úverovú bonitu ako samotné mesto (t. j. dobrú).

(92) Pokiaľ ide o prvé tvrdenie, Komisia konštatuje, že pohyblivú sadzbu (ktorá bola uplatnená aj v prípade úveru na obstaranie vybavenia) tvoria dve zložky: referenčná úroková miera a marža. Referenčná úroková miera v tomto prípade (t. j. 12-mesačná sadzba EURIBOR) je sadzba, za ktorú si banky navzájom požičiavajú peniaze na medzibankovom trhu. Marža je prirážka účtovaná za riziko spojené s požičaním peňazí konkrétnemu dlžníkovi. Pri posudzovaní toho, či je úver v súlade s trhom, je teda dôležitá marža, a nie referenčná úroková miera. V dôsledku toho skutočnosť, že úroková sadzba úveru na obstaranie vybavenia bola naviazaná na 12-mesačnú sadzbu EURIBOR, ako taká nestačí ako dôkaz toho, že úver bol v súlade s trhom. Treba posúdiť, či marža správne zohľadňovala rizikový profil spoločnosti HKL Bussiliikenne v čase poskytnutia úveru na obstaranie vybavenia. Na základe toho je nutné odmietnuť prvé tvrdenie.

(93) Čo sa týka druhého tvrdenia Fínska, Komisia v prvom rade poznamenáva, že Fínsko nepredložilo žiadny skutkový dôkaz, ktorým by doložilo svoje tvrdenie, že spoločnosť HKL Bussiliikenne by získala úver s podobnou maržou aj od súkromnej finančnej inštitúcie, ako sú napríklad ponuky od komerčných bánk alebo príklady porovnateľných trhových transakcií. Fínsko len tvrdí, že spoločnosť HKL Bussiliikenne by dokázala získať takýto úver, na základe toho, že mala rovnakú úverovú bonitu ako samotné mesto a mesto pravdepodobne získalo úvery s rovnakou maržou ako v prípade úveru na obstaranie vybavenia.

(94) Komisia s týmto názorom nesúhlasí. Po prvé, Komisia sa domnieva, že napriek organizačnému prepojeniu HKL Bussiliikenne a mesto nemali rovnakú úverovú bonitu. Z hľadiska veriteľa v trhovom hospodárstve úver poskytnutý mestu ako subjektu verejného sektora je vždy menej rizikový ako úver poskytnutý HKL Bussiliikenne, autobusovému dopravcovi, ktorý pôsobí na konkurenčnom trhu, hoci je tento subjekt organizačne súčasťou mesta.

(95) Po druhé, a čo je ešte dôležitejšie, dobrá úverová bonita mesta je neoddeliteľne spojená so skutočnosťou, že za jeho verejné dlhy v konečnom dôsledku ručí štát. Úver poskytnutý mestu nemožno považovať za primerané trhové kritérium, pretože v rámci podmienok tohto úveru je zohľadnené to, že v konečnom dôsledku je ručiteľom štát, pričom dlžník v trhovom hospodárstve nemá túto výhodu. V dôsledku toho s cieľom posúdiť súlad úveru na obstaranie vybavenia s trhom je potrebné stanoviť úverovú bonitu samotnej spoločnosti HKL Bussiliikenne a podmienky úveru treba porovnať so správnou trhovou sadzbou alebo náhradou. Ako je uvedené

([18]) Rozsudok Súdneho dvora z 5. júna 2012, *Komisia/EDF*, C-124/10 P, ECLI:EU:C:2012:318, body 82 až 85 a 105.

([19]) Rozsudok Súdneho dvora z 5. júna 2012, *Komisia/EDF*, C-124/10 P, ECLI:EU:C:2012:318, body 82 až 85. Pozri aj rozsudok Súdneho dvora z 24. októbra 2013, *Land Burgenland/Komisia*, spojené veci C-214/12 P, C-215/12 P a C-223/12 P, ECLI:EU:C:2013:682, bod 61.

v predchádzajúcom texte, Fínsko nevykonalo žiadne takéto posúdenie. Keď verejný akcionár poskytol svojej dcérskej spoločnosti úver za rovnakých priaznivých podmienok, ktoré boli k dispozícii dotknutému subjektu verejného sektora, Komisia to v minulosti nepovažovala za úver bez štátnej pomoci ([20]). Na základe toho je nutné odmietnuť aj druhé tvrdenie Fínska.

(96) Súlad s trhovými podmienkami možno stanoviť priamo, keď transakciu vykonávajú za rovnakých podmienok subjekty verejného sektora a súkromné subjekty, alebo na základe iných posudzovacích metód, keď nie sú k dispozícii trhové údaje špecifické pre danú transakciu. Daný úver bol poskytnutý bez účasti súkromných subjektov, preto jeho súlad s trhovými podmienkami nemožno posúdiť priamo.

(97) Keď nie sú k dispozícii špecifické trhové informácie, súlad dlhovej transakcie s trhovými podmienkami možno stanoviť referenčným porovnávaním, t. j. porovnaním jej podmienok s podmienkami porovnateľných trhových transakcií. Medzi takéto transakcie môžu patriť napríklad úvery prijaté porovnateľnými trhovými dlžníkmi, dlhopisy emitované porovnateľnými trhovými dlžníkmi alebo swapy na kreditné zlyhanie obchodované s ohľadom na ich dlhy.

(98) Fínsko neposkytlo žiadne príklady porovnateľných trhových transakcií, ktoré by bolo možné použiť ako referenčné kritérium v súvislosti s úverom na obstaranie vybavenia z roku 2002.

(99) Podľa sťažovateľov úrokové sadzby spoločnosti Nobina (t. j. súkromného konkurenta spoločnosti HelB) v prípade dlhodobých úverov okolo roku 2002 boli približne v rozmedzí 8 – 11 %. Úverový rating spoločnosti Nobina v tom čase bol B+.

(100) Komisia nenašla žiadne iné vhodné trhové kritériá. Napriek tomu Komisia konštatuje, že marža na úrovni 0,05 % za úver na obstaranie vybavenia znamená, že s úverom by sa nemalo spájať takmer žiadne úverové riziko. Na trhu by takúto nízku maržu s najväčšou pravdepodobnosťou nezískali ani dlžníci s vynikajúcim úverovým ratingom a dobrým kolaterálom, nehovoriac o spoločnosti HKL Bussiliikenne, ktorá bola v zlej finančnej situácii a neposkytla žiadny kolaterál.

(101) Vzhľadom na to, že nie sú k dispozícii žiadne trhové údaje špecifické pre danú transakciu a že nemožno určiť primerané trhové kritériá, Komisia považuje za odôvodnené posudzovať súlad úveru na obstaranie vybavenia s trhovými podmienkami na základe referenčných úrokových sadzieb stanovených v oznámení o referenčných sadzbách z roku 1997 ([21]). Referenčná sadzba má odrážať priemernú výšku platných úrokových sadzieb v členských štátoch pri strednodobých a dlhodobých pôžičkách, zaručených obvyklým spôsobom. Ako takú ju možno použiť ako náhradu trhovej sadzby.

(102) Komisia konštatuje, že úver na obstaranie vybavenia nebol zaručený žiadnou zábezpekou. Navyše priemerná úroková sadzba znamená, že ide o priemerného dlžníka, teda o dlžníka, ktorý je v priemernej finančnej situácii. Spoločnosti HKL Bussiliikenne a STA (predchodcovia HelB) zjavne neboli v priemernej finančnej situácii. Obe spoločnosti boli čoraz viac stratové pred poskytnutím úveru na obstaranie vybavenia a zostali stratové aj po jeho poskytnutí (pozri odôvodnenia 20 – 21). V septembri 2004 samotné mestské zastupiteľstvo predpokladalo, že v blízkej budúcnosti nedôjde k výraznému zlepšeniu ziskovosti spoločností HKL Bussiliikenne a STA, a že budú aj naďalej hospodáriť so stratou ([22]). Pokiaľ ide o HelB, táto spoločnosť pred prevzatím úveru na obstaranie vybavenia nemala vlastnú finančnú históriu. Obozretný trhový veriteľ by však pred prijatím rozhodnutia o prevedení úveru určite zohľadnil finančnú situáciu jej predchodcov. Na základe uvedeného možno konštatovať, že referenčná úroková sadzba v tomto prípade je zjavne podhodnotená s ohľadom na riziko spojené s poskytnutím úveru na obstaranie vybavenia.

(103) Podľa oznámenia o referenčných sadzbách z roku 1997 referenčná sadzba je minimálnou sadzbou, ktorá sa môže v prípadoch osobitného rizika zvýšiť (napríklad podnik v ťažkostiach alebo neexistencia bežne požadovaných záruk zo strany bánk). V takých prípadoch sa môže príplatok zvýšiť až na 400 bázických (základných) bodov alebo dokonca viac, ak by žiadna súkromná banka nebola ochotná poskytnúť príslušnú pôžičku.

(104) Ako sa uvádza v odôvodnení 26, úver na obstaranie vybavenia nebol zabezpečený žiadnym kolaterálom. To postačuje na stanovenie toho, že úver na obstaranie vybavenia bol poskytnutý v prípade osobitného rizika v zmysle oznámenia o referenčných sadzbách z roku 1997.

([20]) Pozri napríklad rozhodnutie Komisie (EÚ) 2016/788 z 1. októbra 2014 o štátnej pomoci SA.32833 (2011/C) (ex 2011/NN), ktorú poskytlo Nemecko v súvislosti s mechanizmom financovania letiska Frankfurt Hahn zavedeným v rokoch 2009 až 2011 (Ú. v. EÚ L 134, 24.5.2016, s. 1), odôvodnenie 117.

([21]) Oznámenie Komisie o spôsobe stanovenia referenčných a diskontných sadzieb (Ú. v. ES C 273, 9.9.1997, s. 3).

([22]) Návrh mestského zastupiteľstva 13/2004 z 1. septembra 2004.

(105) Okrem toho Komisia konštatuje, že na spoločnosti HKL Bussiliikenne pred poskytnutím úveru na obstaranie vybavenia v máji 2002 bolo možné pozorovať známky podniku v ťažkostiach, ako sú rastúce straty. Komisia v rozhodnutí o začatí konania dospela k predbežnému záveru, že spoločnosť HKL Bussiliikenne by spĺňala charakteristiku podniku v ťažkostiach v zmysle usmernení o záchrane a reštrukturalizácii z roku 1999. Na základe podkladov získaných v rámci formálneho vyšetrovacieho konania však Komisia zistila, že spoločnosť HKL Bussiliikenne nemala klesajúci obrat, rastúce dlhy ani rastúce úrokové platby. Preto Komisia zastáva názor, že samotný faktor rastúcich strát nestačí na vyvodenie záveru, že spoločnosť HKL Bussiliikenne bola podnikom v ťažkostiach v zmysle usmernení o záchrane a reštrukturalizácii z roku 1999. Rastúce straty sú však zároveň nepochybným znakom zlej finančnej situácie spoločnosti HKL Bussiliikenne v tom čase a s tým sa spája vyššie ako priemerné riziko pre veriteľa. Ide teda o ďalší faktor (spolu s tým, že úver nebol zabezpečený kolaterálom), ktorý poukazuje na to, že úver na obstaranie vybavenia bol poskytnutý v prípade osobitného rizika. Finančná situácia spoločnosti HKL Bussiliikenne sa významne nezmenila potom, čo jej bol poskytnutý úver na obstaranie vybavenia, a zostala zlá aj v čase, keď bol úver prevedený na HelB.

(106) Pred prevodom úveru na obstaranie vybavenia na HelB v januári 2005 aj spoločnosť STA mala rastúce straty. V podobnom duchu ako v prípade HKL Bussiliikenne sa Komisia domnieva, že hoci rastúce straty sú známkou podniku v ťažkostiach, samotné toto kritérium nestačí na vyvodenie záveru, že spoločnosť STA bola podnikom v ťažkostiach. Nepochybne to však svedčí o tom, že spoločnosť STA bola v zlej finančnej situácii.

(107) Spoločnosť HelB bola založená v roku 2005, a preto pred prevzatím úveru na obstaranie vybavenia nemala vlastnú finančnú históriu. Napriek tomu sa pri posudzovaní rizika spojeného s prevodom úveru na obstaranie vybavenia na HelB mala zohľadniť finančná situácia jej predchodcov (HKL Bussiliikenne a STA). Navyše skutočnosť, že HelB bola novozaloženým podnikom, predstavovala pre veriteľa dodatočné riziko, pretože budúca finančná výkonnosť tejto spoločnosti bola menej predvídateľná ako v prípade podniku s výsledkami z minulosti.

(108) Skutočná finančná výkonnosť HelB po prevode úveru na obstaranie vybavenia potvrdzuje to, čo bolo možné predvídať na základe finančnej výkonnosti predchodcov tejto spoločnosti. Spoločnosť HelB zaznamenala výrazné straty v každom roku, keď vykonávala činnosť, od svojho založenia v roku 2005 až do roku 2014. Jedinou výnimkou bol rok 2013, keď táto spoločnosť zaznamenala malý zisk (0,1 milióna EUR) bezprostredne po tom, čo jej boli poskytnuté dva prevádzkové úvery. Čo je však ešte horšie, od roku 2009 mala spoločnosť HelB čoraz väčšie záporné vlastné imanie: –3,3 milióna EUR v roku 2009, –6,6 milióna EUR v roku 2010, –12,7 milióna EUR v roku 2011, –14,6 milióna EUR v roku 2012, –15,9 milióna EUR v roku 2013 a –22,9 milióna EUR v roku 2014.

(109) Napokon v rokoch 2004 a 2007 mesto odložilo splatenie úveru na obstaranie vybavenia spolu o osem rokov, z pôvodne naplánovaného 31. decembra 2015 na 31. december 2023. V dôsledku predĺženia lehoty splatnosti sa zvyšuje riziko nesplatenia a racionálne uvažujúci trhový veriteľ by za to žiadal dodatočnú prirážku. Mesto nezvýšilo maržu úveru na obstaranie vybavenia, a tak úroková sadzba nezohľadňovala toto dodatočné riziko.

(110) Na základe analýzy uvedenej v odôvodneniach 104 až 109 sa Komisia domnieva, že úver na obstaranie vybavenia bol poskytnutý a následne prevedený v prípade osobitného rizika v zmysle oznámenia o referenčných sadzbách z roku 1997. Preto vzhľadom na okolnosti tohto prípadu sa Komisia domnieva, že minimálna sadzba sa mala zvýšiť formou príplatku vo výške najmenej 400 bázických bodov.

(111) V zmysle oznámenia o referenčných sadzbách z roku 1997 príplatok vo výške 400 bázických bodov možno ešte viac zvýšiť v prípadoch, ak by žiadna súkromná banka nebola ochotná poskytnúť príslušnú pôžičku. Komisia nenašla žiadne dôkazy o tom, že by akákoľvek súkromná banka bola ochotná poskytnúť úver na obstaranie vybavenia za rovnakých podmienok ako mesto vzhľadom na zlú finančnú situáciu dlžníka (dlžníkov), a Komisia to považuje za nepravdepodobné. Napriek tomu, keďže nie sú stanovené jasné pravidlá, ako vyčísliť tento dodatočný príplatok, z dôvodu obozretnosti sa Komisia rozhodla, že viac nezvýši príplatok vo výške 400 bázických bodov.

(112) Minimálna referenčná úroková sadzba v prípade Fínska stanovená na základe päťročnej medzibankovej swapovej sadzby bola v máji 2002 na úrovni 5,06 % a v januári 2005 na úrovni 4,08 %. V zmysle oznámenia o referenčných sadzbách z roku 1997 si Komisia vyhradila právo použiť krátkodobejšiu základnú sadzbu (referenčnú úrokovú mieru) ako päťročnú medzibankovú swapovú sadzbu. V tomto prípade Komisia považuje za primerané použiť 12-mesačnú sadzbu EURIBOR ako referenčnú úrokovú mieru. Vyplýva to z toho, že po prvé, táto sadzba bola skutočne použitou referenčnou úrokovou mierou pri úvere na obstaranie vybavenia, a tak umožňuje priblížiť trhovú sadzbu presnejšie ako referenčná úroková sadzba. Po druhé, a čo je ešte dôležitejšie, použitím sadzby EURIBOR získame náhradu pohyblivej trhovej sadzby, a to je presne ten druh úrokovej sadzby, ktorý bol použitý pri úvere na obstaranie vybavenia (naopak, použitím referenčnej úrokovej sadzby by sme získali náhradu pevnej úrokovej sadzby).

(113) Metodika stanovenia referenčných sadzieb bola prehodnotená v rámci oznámenia o referenčných sadzbách z roku 2008 ([23]). Nová metodika nadobudla platnosť 1. júla 2008, teda po poskytnutí úveru na obstaranie vybavenia. Úrokovú sadzbu úveru na obstaranie vybavenia však bolo možné meniť každých päť rokov od prvého vyplatenia úveru (pozri odôvodnenie 26), t. j. 24. mája 2007 a 24. mája 2012. Racionálne uvažujúci veriteľ, ktorý musí čeliť zhoršujúcej sa finančnej situácii dlžníka, by využil takúto možnosť vyplývajúcu zo zmluvy a zvýšil by úrokovú sadzbu tak, aby zodpovedala novej úrovni rizika. Ako sa uvádza v odôvodnení 153, spoločnosť HelB minimálne od roku 2009 spĺňala charakteristiku podniku v ťažkostiach. Na základe oznámenia o referenčných sadzbách z roku 2008 výška marže, ktorá je v súlade s trhom, v prípade úveru poskytnutého podniku v ťažkostiach bez kolaterálu je 1 000 bázických bodov.

(114) Na základe uvedeného možno konštatovať, že trhová sadzba v prípade úveru na obstaranie vybavenia bola na úrovni: i) 12-mesačnej sadzby EURIBOR plus 400 bázických bodov v období od 24. mája 2002 do 23. mája 2012 a ii) 12-mesačnej sadzby EURIBOR plus 1 000 bázických bodov v období od 24. mája 2012 do 13. januára 2016, keď sa mesto vzdalo tohto úveru (pozri nižšie). Skutočná úroková sadzba bola na úrovni 12-mesačnej sadzby EURIBOR plus 5 bázických bodov, t. j. 395, resp. 995 bázických bodov pod trhovou úrovňou.

(115) Mesto 13. januára 2016 oslobodilo spoločnosť HelB ([24]) od povinnosti splatiť nesplatenú časť istiny úveru na obstaranie vybavenia vo výške 10,7 milióna EUR. Teda nielen že úroková sadzba bola pod úrovňou trhovej sadzby, spoločnosť HelB mala navyše tú výhodu, že nemusela splatiť istinu.

(116) Na základe predchádzajúceho posúdenia Komisia dospela k záveru, že mesto sa nesprávalo ako veriteľ v trhovom hospodárstve, pretože poskytlo úver na obstaranie vybavenia za podmienok, ktoré neboli v súlade s trhovými podmienkami. V dôsledku toho poskytnutím úveru na obstaranie vybavenia z roku 2002 získali spoločnosti HKL Bussiliikenne a HelB neoprávnenú hospodársku výhodu.

9.1.4. *Vplyv na hospodársku súťaž a obchod medzi členskými štátmi*

(117) Narušenie hospodárskej súťaže v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ sa predpokladá hneď, keď štát poskytne finančnú výhodu podniku v liberalizovanom sektore, v ktorom existuje hospodárska súťaž, prípadne v ktorom by mohla existovať ([25]). Ako Súdny dvor uvádza v rozsudku vo veci *Altmark* ([26]), viaceré členské štáty začali od roku 1995 otvárať svoje trhy dopravných služieb pre konkurenčné podniky z iných členských štátov, a to tak, že viaceré podniky už poskytujú služby v oblasti mestskej, prímestskej alebo regionálnej dopravy v iných členských štátoch. Fínsky trh s autobusovou dopravou je otvorený hospodárskej súťaži. Konkrétne služby miestnej autobusovej dopravy v oblasti Helsínk sa obstarávajú prostredníctvom súťažných konaní od roku 1998 (pozri odôvodnenia 24 a 25). Na trhu pôsobí niekoľko autobusových dopravcov vrátane dopravcov z iných členských štátov. Navyše každé opatrenie poskytnuté štátom, ak sa ním môže zlepšiť konkurenčné postavenie príjemcu v porovnaní s inými podnikmi, s ktorými súťaží, má vplyv na hospodársku súťaž a obchod ([27]). Preto Komisia dospela k záveru, že úver na obstaranie vybavenia narušil hospodársku súťaž alebo hrozil jej narušením a ovplyvnil obchod medzi členskými štátmi.

9.1.5. *Záver o existencii štátnej pomoci v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ*

(118) Na základe uvedených skutočností Komisia dospela k záveru, že opatrenie 1 predstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ. Výška pomoci sa rovná súčtu:

1. rozdielu medzi a) splatným úrokom vypočítaným na základe úrokovej sadzby, ktorá je v súlade s trhom, t. j. 12-mesačnej sadzby EURIBOR plus marža 400 bázických bodov (od 24. mája 2002 do 23. mája 2012) a 1 000 bázických bodov (od 24. mája 2012 do 13. januára 2016) a b) zaplateným úrokom vypočítaným na základe skutočnej úrokovej sadzby, t. j. 12-mesačnej sadzby EURIBOR plus marža 5 bázických bodov a

2. nesplatenej istiny nezaplateného úveru vo výške 10,7 milióna EUR.

([23]) Oznámenie Komisie o revízii spôsobu stanovenia referenčných a diskontných sadzieb (Ú. v. EÚ C 14, 19.1.2008, s. 6).

([24]) Presnejšie išlo o Helsingin kaupungin Linja-autotoiminta Oy, čo je súčasné obchodné meno spoločnosti HelB, ktoré sa zmenilo, keď bola spoločnosť HelB 15. decembra 2015 predaná spoločnosti Viikin Linja Oy.

([25]) Rozsudok z 15. júna 2000, *Alzetta Mauro*, T-298/97, T-312/97, T-313/97, T-315/97, T-600/97 až 607/97, T-1/98, T-3/98 až T-6/98 a T-23/98, ECLI: EU:T:2000:151, body 141 až 147.

([26]) Rozsudok Súdneho dvora z 24. júla 2003, *Altmark Trans a Regierungsprasidium Magdeburg*, C-280/00, ECLI:EU:C:2003:415.

([27]) Rozsudok Súdneho dvora zo 7. septembra 1980, *Philip Morris*, 730/79, EU:C:1980:209, bod 11. Pozri aj rozsudok vo veci *Alzetta Mauro* (poznámka pod čiarou č. 25), EU:T:2000:151, bod 80.

Takto vypočítaná výška pomoci sa teda rovná sume 20 190 595 EUR (pozri prílohu). Dátum poskytnutia pomoci: v prípade zložky 1 je to dátum splatnosti úroku, t. j. 31. december každého roka v období rokov 2002 až 2015 a 13. január 2016 (posledný deň úveru); v prípade zložky 2 je to dátum vzdania sa úveru, t. j. 13. január 2016.

9.2. **Opatrenie 2: Prevádzkový úver z roku 2005 poskytnutý spoločnosti HelB**

9.2.1. *Štátne zdroje a pripísateľnosť štátu, selektivita, vplyv na hospodársku súťaž a obchod medzi členskými štátmi*

(119) Závery o štátnych zdrojoch a pripísateľnosti štátu (pozri odôvodnenie 85), selektivite (pozri odôvodnenie 86), vplyve na hospodársku súťaž a obchod medzi členskými štátmi (pozri odôvodnenie 117) vyvodené s ohľadom na opatrenie 1 sa primerane uplatňujú aj na toto opatrenie.

9.2.2. *Existencia hospodárskej výhody*

(120) Fínsko tvrdí, že opatrenie nebolo novým financovaním, ale išlo o výlučne technickú zmenu „zriaďovacieho úveru“, ktorý bol uvedený v súvahe spoločnosti HKL Bussiliikenne viac ako desať rokov, na prevádzkový úver. Podľa názoru Fínska bola zmena potrebná, aby sa zabezpečilo dodržanie fínskych právnych predpisov (prevádzka HKL Bussiliikenne podľa fínskeho zákona o miestnej samospráve sa končila a začínala sa prevádzka HelB podľa fínskeho zákona o akciových spoločnostiach).

(121) Komisia konštatuje, že podmienky prevádzkového úveru boli pre HelB oveľa priaznivejšie ako podmienky záväzkov („zriaďovacieho úveru“ a záväzku spoločnosti STA), ktoré boli pretransformované na prevádzkový úver (pozri odôvodnenie 30). Hoci tieto záväzky boli splatné bez ohľadu na finančnú situáciu HelB, prevádzkový úver bol splatný len v prípade, ak spoločnosť HelB vytvorila dostatočný zisk. Splnenie tejto podmienky bolo sporné vzhľadom na to, že predchodcovia HelB (HKL Bussiliikenne a STA) boli pred poskytnutím opatrenia vo výraznej strate šesť rokov za sebou (1999 – 2004). Navyše prevádzkový úver bol podriadený všetkým ostatným dlhom, čo neplatilo pre pretransformované záväzky. Okrem toho „zriaďovací úver“ bol poskytnutý na 25 rokov, zatiaľ čo prevádzkový úver mal neobmedzenú duráciu. Napokon úroková sadzba prevádzkového úveru (6 %) bola nižšia ako pôvodná úroková sadzba „zriaďovacieho úveru“ (9 %).

(122) Navyše určité vlastnosti prevádzkového úveru, ako je splatenie podmienené dosiahnutím dostatočných ziskov, podriadenosť a neobmedzená durácia, sa natoľko líšia od bežného úveru a natoľko pripomínajú kapitál, že je oprávnené nepovažovať ho za úver, ale za nástroj na financovanie kvázi vlastného kapitálu. Dokonca na začiatku bol prevádzkový úver v súvahe HelB uvedený ako vlastný kapitál.

(123) V minulosti Komisia dospela k záveru, že významné zmeny pôvodného financovania je nutné považovať za nové opatrenie. ([28]) Preto na základe uvedených skutočností nemožno prevádzkový úver považovať len za „technickú zmenu“, ako tvrdí Fínsko, ale za nový mechanizmus financovania (v porovnaní so „zriaďovacím úverom“), v rámci ktorého sa existujúce záväzky pretransformovali na nástroj na financovanie kvázi vlastného kapitálu.

(124) Čo sa týka tvrdenia, že premena existujúcich záväzkov na prevádzkový úver bola potrebná, aby sa zabezpečilo dodržanie fínskych právnych predpisov, Komisia konštatuje, že hoci je pravda, že v rámci fínskeho zákona o akciových spoločnostiach sa regulujú určité vlastnosti prevádzkových úverov (napr. obmedzené podmienky splácania, žiadny kolaterál), na základe samotného zákona mesto vôbec nebolo povinné pretransformovať záväzky na prevádzkový úver, nehovoriac o dohodnutých podmienkach tohto úveru. Mesto si mohlo slobodne zvoliť vhodný nástroj. Mesto mohlo napríklad refinancovať záväzky za iných podmienok alebo ich mohlo refinancovať prostredníctvom trhu. Až keď sa mesto rozhodlo pretransformovať ich na prevádzkový úver, určité vlastnosti tohto úveru museli byť v súlade s fínskymi právnymi predpismi. Mesto mohlo stále slobodne vymedziť ďalšie vlastnosti,

([28]) Rozhodnutie Komisie z 23. januára 2018 vo veci SA.43127 *Reštrukturalizácia poľských regionálnych železníc*, Ú. v. EÚ C 158, 4.5.2018, s. 10, odôvodnenia 65 – 67.

ktoré nie sú regulované zákonom, napríklad úrokovú sadzbu. Tvrdenie je teda neopodstatnené. V každom prípade aj keby premena bola potrebná na zabezpečenie súladu s domácim právom, podmienky tejto premeny by aj tak museli byť v súlade s pravidlami štátnej pomoci. Inak povedané, na účely posúdenia štátnej pomoci nie je relevantné, či mesto muselo alebo nemuselo pretransformovať záväzky v zmysle domáceho práva, ale to, či to vykonalo v súlade s trhovými podmienkami.

(125) Preto Komisia musí posúdiť, či poskytnutím prevádzkového úveru z roku 2005 získala spoločnosť HelB neoprávnenú hospodársku výhodu. V tejto súvislosti musí Komisia stanoviť, či sa pri rozhodnutí o premene záväzkov na prevádzkový úver za dohodnutých podmienok mesto správalo porovnateľne, ako by sa v podobnej situácii správal súkromný veriteľ.

(126) Racionálne uvažujúci trhový veriteľ by pri rozhodovaní o tom, či previesť existujúce záväzky bez zmeny podmienok alebo či ich pretransformovať na prevádzkový úver, najprv porovnal finančný výsledok oboch scenárov (napríklad čistú súčasnú hodnotu očakávaných budúcich peňažných tokov) a vybral by si tú možnosť, v rámci ktorej sa očakáva vyššia návratnosť.

(127) Mesto nevykonalo takúto porovnávaciu analýzu s cieľom stanoviť, ktorý postup by bol hospodársky prínosnejší. Fínsko výslovne priznalo, že mesto nevykonalo žiadne podnikateľské posúdenie ex-ante pred poskytnutím prevádzkového úveru. Preto si mesto nemohlo vytvoriť žiadne opodstatnené očakávania, pokiaľ ide o to, či spoločnosť HelB zarobí dostatok finančných prostriedkov, aby splatila prevádzkový úver, ani nehovoriac o tom, či by návratnosť úveru bola vyššia ako v prípade pretransformovaných záväzkov. Racionálne uvažujúci veriteľ v trhovom hospodárstve by sa takto v podobnej situácii nesprával.

(128) Fínsko informovalo Komisiu, že bolo vykonané prešetrovanie, na základe ktorého sa stanovilo, že zlúčením HKL Bussiliikenne s STA možno docieliť prevádzkové a hospodárske úžitky. V tejto súvislosti Fínsko odkazuje na návrh mestského zastupiteľstva z 1. septembra 2004, aby sa pokračovalo so zlúčením ([29]).

(129) Komisia preskúmala tento návrh a zistila, že sa týka zlúčenia, a nie prevádzkového úveru. V návrhu sa analyzuje predovšetkým to, či je pre mesto výhodnejšie zlúčiť HKL Bussiliikenne s STA, alebo zachovať tieto spoločnosti oddelené, a aký model zlúčenia by bol najlepším riešením. V návrhu sa prevádzkový úver vôbec nespomína, nehovoriac ani o analýze jeho hospodárskeho odôvodnenia či podmienok. Preto ho nemožno považovať za opodstatnenie súladu prevádzkového úveru s trhom.

(130) V každom prípade je zjavné, že mesto oslabilo svoje postavenie veriteľa, keď poskytlo prevádzkový úver (formou premeny záväzkov). Je to spôsobené tým, že podmienky splatenia prevádzkového úveru boli pre mesto oveľa menej výhodné ako podmienky splatenia podkladových záväzkov (pozri odôvodnenie 121). Na druhej strane mesto za to nič nezískalo. Mesto ako jediný vlastník HelB by predovšetkým malo rovnaké práva na budúce kapitálové zisky, či by poskytlo prevádzkový úver (formou premeny záväzkov), alebo by previedlo podkladové záväzky bez zmeny podmienok.

(131) Rovnako ako v prípade úveru na obstaranie vybavenia (opatrenie 1) aj opatrenie 2 bolo vykonané bez účasti súkromných subjektov, preto jeho súlad s trhovými podmienkami nemožno posúdiť priamo.

(132) Na rozdiel od opatrenia 1 Fínsko predložilo príklady prevádzkových úverov poskytnutých v období rokov 2004 až 2006 s úrokovými sadzbami v rozmedzí od 4,7 % do 7,539 %, pričom tvrdilo, že tieto príklady tvoria porovnateľnú referenčnú skupinu posudzovaného prevádzkového úveru.

(133) Komisia v tejto súvislosti poznamenáva, že vhodné kritérium musí byť dostatočne porovnateľné so štátnym zásahom, najmä pokiaľ ide o druh dotknutého subjektu, dotknutý trh, ako aj druh spornej transakcie a situáciu prijímajúceho podniku ([30]).

(134) Čo sa týka príkladov predložených Fínskom, Komisia konštatuje, po prvé, že Fínsko neobjasnilo, či referenční veritelia boli podobného druhu ako mesto, t. j. či išlo o materské spoločnosti skupiny, ktoré majú s dlžníkmi predchádzajúci vzťah ako veritelia a aj ako akcionári. Po druhé, referenční príjemcovia prevádzkových úverov pôsobili na iných trhoch ako HelB (napríklad kovovýroba, nehnuteľnosti, výstavba a stavebníctvo, finančné služby) a žiadny z nich neposkytoval služby autobusovej dopravy. Je to dôležité, pretože nielen na jednotlivých dlžníkov, ale aj na podnikateľské sektory sa vzťahuje riziko špecifické pre daný trh, ktoré sa musí primerane zohľadniť v rámci nákladov financovania. Po tretie, v rámci referenčných transakcií sa prevádzkové úvery poskytovali ustáleným

([29]) Návrh mestského zastupiteľstva 13/2004 z 1. septembra 2004.

([30]) Pozri rozsudok Všeobecného súdu zo 6. marca 2003, *Westdeutsche Landesbank Girozentrale a Land Nordrhein-Westfalen/Komisia*, spojené veci T-228/99 a T-233/99, ECLI:EU:T:2003:57, bod 251.

podnikom. Naopak v rámci posudzovanej transakcie sa prevádzkový úver (formou premeny záväzkov) poskytol novozaloženému podniku a s tým sa spája vyššie riziko pre veriteľa (pozri odôvodnenie 107). Po štvrté, referenční veritelia nemuseli byť v porovnateľnej finančnej situácii ako HelB. Tento aspekt je kľúčový, pretože od finančnej situácie dlžníka závisí jeho špecifické úverové riziko a od toho zase závisí výška úrokovej sadzby. So zreteľom na všetky tieto rozdiely sa Komisia domnieva, že príklady predložené Fínskom nemožno považovať za porovnateľné trhové transakcie, a preto nie sú vhodným referenčným kritériom.

(135) Vzhľadom na to, že nie sú k dispozícii trhové údaje špecifické pre danú transakciu a ani primerané trhové kritériá, Komisia považuje za odôvodnené posudzovať súlad prevádzkového úveru z roku 2005 s trhovými podmienkami na základe oznámenia o referenčných sadzbách z roku 1997, rovnako ako v prípade úveru na obstaranie vybavenia.

(136) Podobne ako v prípade úveru na obstaranie vybavenia, prevádzkový úver z roku 2005 nebol zabezpečený žiadnym kolaterálom. Okrem toho bol podriadený všetkým ostatným dlhom. Preto záver, ku ktorému dospela Komisia s ohľadom na úver na obstaranie vybavenia v odôvodnení 104, t. j. že bol poskytnutý v prípade osobitného rizika v zmysle oznámenia o referenčných sadzbách z roku 1997, sa tým viac uplatňuje na prevádzkový úver z roku 2005.

(137) Okrem toho, keďže v roku 2005 spoločnosť HelB nemala vlastnú finančnú históriu, veriteľ v trhovom hospodárstve posudzujúci riziko spojené s poskytnutím prevádzkového úveru z roku 2005 (formou premeny záväzkov) spoločnosti HelB by zohľadnil finančnú situáciu jej predchodcov (HKL Bussiliikenne a STA). V tomto ohľade sa posúdenie uvedené v odôvodneniach 105 a 106 v súvislosti s úverom na obstaranie vybavenia primerane uplatňuje aj na prevádzkový úver z roku 2005. Navyše skutočnosť, že HelB bola novozaloženým podnikom, predstavovala pre veriteľa dodatočné riziko, pretože budúca finančná výkonnosť tejto spoločnosti bola menej predvídateľná ako v prípade podniku s výsledkami z minulosti.

(138) Na základe uvedených skutočností sa Komisia domnieva, že prevádzkový úver z roku 2005 bol poskytnutý v prípade osobitného rizika v zmysle oznámenia o referenčných sadzbách z roku 1997. Preto vzhľadom na okolnosti tohto prípadu sa Komisia domnieva, že minimálna referenčná sadzba sa mala zvýšiť formou príplatku vo výške najmenej 400 bázických bodov.

(139) Komisia nenašla žiadne dôkazy o tom, že by akákoľvek súkromná banka bola ochotná poskytnúť prevádzkový úver za rovnakých podmienok ako mesto, a považuje to za nepravdepodobné. Podľa Fínska už nie je možné spoľahlivo zistiť, či banky alebo finančné inštitúcie boli v roku 2005 ochotné poskytnúť financovanie spoločnosti HelB. V zmysle oznámenia o referenčných sadzbách z roku 1997 v prípadoch, ak by žiadna súkromná banka nebola ochotná poskytnúť príslušnú pôžičku, príplatok vo výške 400 bázických bodov možno ešte viac zvýšiť. Napriek tomu, rovnako ako v prípade úveru na obstaranie vybavenia z roku 2002, keďže nie sú stanovené jasné pravidlá, ako vyčísliť tento dodatočný príplatok, z dôvodu obozretnosti sa Komisia rozhodla, že viac nezvýši príplatok vo výške 400 bázických bodov.

(140) Navyše podhodnotený nie je len príplatok, ale aj samotná minimálna referenčná úroková sadzba s ohľadom na riziko spojené s poskytnutím prevádzkového úveru (formou premeny záväzkov). Je to z toho dôvodu, že referenčné úrokové sadzby majú odrážať priemerné sadzby štandardných úverov, zatiaľ čo dané opatrenie nie je štandardným úverom, ale nástrojom na financovanie kvázi vlastného kapitálu (pozri odôvodnenie 122), pri ktorom (za predpokladu, že všetky ostatné faktory by boli rovnaké) by veriteľ v trhovom hospodárstve požadoval vyššiu úrokovú sadzbu.

(141) So zreteľom na osobitné riziko spojené s poskytnutím prevádzkového úveru (formou premeny záväzkov) náhrada trhovej sadzby by mala byť prinajmenšom na úrovni 8,08 % v januári 2005 (keď bol pretransformovaný „zriaďovací úver“) a 7,70 % v apríli 2006 (keď bol pretransformovaný záväzok STA), čo zodpovedá minimálnej referenčnej úverovej sadzbe na úrovni 4,08 %, resp. 3,70 % navýšenej o príplatok vo výške najmenej 400 bázických bodov. Na základe uvedeného bola úroková sadzba prevádzkového úveru (6 %) nižšia ako náhrada trhovej sadzby, ktorá bola stanovená na základe oznámenia o referenčných sadzbách z roku 1997.

(142) Na základe predchádzajúceho posúdenia Komisia dospela k záveru, že mesto sa nesprávalo ako veriteľ v trhovom hospodárstve, pretože poskytlo prevádzkový úver (formou premeny záväzkov) za podmienok, ktoré neboli v súlade s trhovými podmienkami. V dôsledku toho prostredníctvom prevádzkového úveru z roku 2005 získala spoločnosť HelB neoprávnenú hospodársku výhodu.

9.2.3. *Záver o existencii štátnej pomoci*

(143) Na základe uvedených skutočností Komisia dospela k záveru, že opatrenie 2 predstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ. Výška pomoci sa rovná rozdielu medzi:

1. splatným úrokom vypočítaným na základe úrokovej sadzby, ktorá je v súlade s trhom, t. j. a) 8,08 % v prípade „zriaďovacieho úveru“ v období od 1. januára 2005 do 11. decembra 2015 a b) 7,70 % v prípade záväzku STA v období od 18. apríla 2006 do 11. decembra 2015 ([31]) a

2. skutočne zaplateným úrokom, t. j. 0.

Takto vypočítaná výška pomoci sa rovná sume 20 241 255 EUR (pozri prílohu). Dátum poskytnutia pomoci je dátum, kedy by bol úrok splatný, ak by bol úver poskytnutý za trhových podmienok, t. j. 31. december každého roka v období rokov 2005 až 2014 a 11. december 2015 (deň, keď bol prevádzkový úver z roku 2005 pretransformovaný na vlastný kapitál spoločnosti HelB) ([32]).

9.3. **Opatrenie 3: Prevádzkový úver z roku 2011 poskytnutý spoločnosti HelB**

9.3.1. *Štátne zdroje a pripísateľnosť štátu, selektivita, vplyv na hospodársku súťaž a obchod medzi členskými štátmi*

(144) Závery o štátnych zdrojoch a pripísateľnosti štátu (pozri odôvodnenie 85), selektivite (pozri odôvodnenie 86), vplyve na hospodársku súťaž a obchod medzi členskými štátmi (pozri odôvodnenie 117) vyvodené s ohľadom na opatrenie 1 sa primerane uplatňujú aj na toto opatrenie.

9.3.2. *Existencia hospodárskej výhody*

(145) Ako predbežnú poznámku treba uviesť, že prevádzkový úver z roku 2011 bol poskytnutý za rovnakých podmienok ako prevádzkový úver z roku 2005 (predovšetkým s úrokovou sadzbou 6 %, bez kolaterálu, splatenie bolo podmienené dosiahnutím dostatočných ziskov, bol podriadený všetkým ostatným dlhom a mal neobmedzenú duráciu). Preto rovnako ako v prípade prevádzkového úveru z roku 2005 treba prevádzkový úver z roku 2011 považovať za nástroj na financovanie kvázi vlastného kapitálu. Samotné Fínsko nazýva opatrenie 3 „kapitálovou injekciou“ a uznáva, že išlo o kapitálový nástroj. Na rozdiel od prevádzkového úveru z roku 2005 však prevádzkový úver z roku 2011 nebol výsledkom transformácie existujúcich záväzkov, ale novou kapitálovou investíciou.

(146) Racionálne uvažujúci investor v trhovom hospodárstve zvažujúci kapitálovú investíciu by najskôr vykonal analýzu na ohodnotenie investície s cieľom posúdiť, či očakávaná miera návratnosti z tejto investície je vyššia ako investorova požadovaná miera návratnosti s ohľadom na všetky relevantné riziká. Požadovanú mieru návratnosti v tomto prípade možno vymedziť ako minimálnu mieru návratnosti, ktorú by investor v trhovom hospodárstve chcel dosiahnuť, aby zrealizoval príslušnú investíciu. Medzi typické metódy ohodnocovania investícií patrí napríklad čistá súčasná hodnota (NPV) alebo vnútorná miera návratnosti (IRR). Racionálne uvažujúci účastník trhu by zrealizoval investíciu, ak by jej IRR bola vyššia ako požadovaná miera návratnosti alebo ak by jej NVP bola vyššia ako 0.

(147) Mesto nevykonalo žiadne ohodnotenie investície ani žiadny iný druh analýzy *ex ante* na stanovenie odhadu finančného výsledku investície predtým, ako prijalo rozhodnutie poskytnúť HelB prevádzkový úver z roku 2011. Podľa Fínska mesto pred poskytnutím úveru monitorovalo finančnú situáciu HelB a bolo s ňou oboznámené. Samotné oboznámenie s finančnou situáciu však nepostačuje na odôvodnenie investície, najmä ak je táto situácia zlá ako v prípade HelB. Mesto prekvapivo jednoducho poskytlo kapitál bez toho, aby malo k dispozícii odborné stanovisko, či je pravdepodobné, že investícia prinesie požadovaný výnos. Racionálne uvažujúci investor by sa takto v podobnej situácii rozhodne nesprával.

([31]) Splatný úrok sa vypočíta na základe nesplatenej istiny so zloženým (kapitalizovaným) úrokom, pretože podľa podmienok úveru nesplatený úrok sa mal kapitalizovať (pozri odôvodnenie 31).

([32]) Podľa dohody o poskytnutí úveru bol úrok splatný, ak v danom účtovnom období podnik vytvoril dostatočný zisk. Účtovné obdobie HelB zodpovedalo kalendárnemu roku. Preto sa Komisia domnieva, že ak by bol úver poskytnutý za trhových podmienok (t. j. s úrokovou sadzbou v súlade s trhom, pričom úrok by bol splatný bez ohľadu na finančnú výkonnosť HelB), úrok by bol splatný k 31. decembru každého roka počas trvania úveru a k 11. decembru 2015, t. j. v deň, keď bol úver pretransformovaný na vlastný kapitál spoločnosti HelB.

(148) Rovnako ako v prípade predchádzajúcich dvoch opatrení, aj prevádzkový úver z roku 2011 bol poskytnutý bez účasti súkromných subjektov, preto jeho súlad s trhovými podmienkami nemožno posúdiť priamo.

(149) Fínsko poskytlo jeden príklad prevádzkového úveru, ktorý bol poskytnutý 4. decembra 2012 vo výške 65 miliónov EUR s úrokovou sadzbou na úrovni 6-mesačnej sadzby EURIBOR plus marža 4,75 % (t. j. spolu 5,092 % v deň poskytnutia), pričom tvrdilo, že vzhľadom na to, že úroková sadzba prevádzkového úveru z roku 2011 bola vyššia, možno to považovať za dôkaz o súlade s trhom.

(150) Rovnako ako v prípade prevádzkového úveru z roku 2005 Fínsko neobjasnilo, či referenčný veriteľ bol podobného druhu ako mesto, t. j. či išlo o materskú spoločnosť skupiny, ktorá má s dlžníkom predchádzajúci vzťah ako veriteľ aj ako akcionár. Navyše referenčný subjekt, ktorý poskytol prevádzkový úver, pôsobí na inom trhu (predaj lesnej pôdy a pozemkov) ako mesto/HelB. Okrem toho referenčná transakcia prebehla viac ako rok a pol po posudzovanom prevádzkovom úvere. Napokon, referenčný veriteľ nemusel byť v porovnateľnej finančnej situácii ako HelB. Preto sa Komisia domnieva, že príklad predložený Fínskom nemožno považovať za porovnateľnú trhovú transakciu, a preto nie je vhodným referenčným kritériom.

(151) Ani Komisia nenašla žiadne vhodné trhové kritériá. Vzhľadom na to, že nie sú k dispozícii žiadne trhové údaje špecifické pre danú transakciu a že nebolo možné určiť primerané trhové kritériá, Komisia musí využiť iné metódy posudzovania.

(152) V prípade kapitálovej investície, ako je toto opatrenie, sa Komisia domnieva, že vhodnou metódou posudzovania je NPV. NPV sa rovná hodnote očakávaných budúcich peňažných tokov z úveru diskontovaných pri požadovanej miere návratnosti. Očakávané budúce peňažné toky tvoria počiatočné kapitálové výdavky (t. j. samotný úver) a následné splátky úveru, ktoré sa majú prijať (t. j. splatenie istiny a úroku), až kým je v plnej miere umorený. Preto musí Komisia posúdiť, akú výšku splátok by obozretný a racionálne uvažujúci investor v trhovom hospodárstve mohol oprávnene očakávať v prípade poskytnutia prevádzkového úveru podniku, ktorý bol v januári 2011 v takej finančnej situácii ako HelB.

(153) Komisia najprv preskúmala finančnú situáciu HelB v roku 2010, t. j. v poslednom účtovnom období predtým, ako mesto poskytlo prevádzkový úver. Spoločnosť HelB v tom roku zaznamenala stratu vo výške −3,3 milióna EUR a záporné vlastné imanie na úrovni −6,6 milióna EUR. Pri predchádzajúcich veciach ([33]) Komisia dospela k záveru, že podnik, ktorý má záporné vlastné imanie, je *a priori* podnikom v ťažkostiach podľa bodu 10 usmernení o záchrane a reštrukturalizácii z roku 2004. Aj Všeobecný súd dospel k záveru, že podnik so záporným vlastným imaním je podnikom v ťažkostiach ([34]). Teda na základe usmernení o záchrane a reštrukturalizácii z roku 2004 spoločnosť HelB pred poskytnutím prevádzkového úveru z roku 2011 spĺňala charakteristiku podniku v ťažkostiach (podnikom v ťažkostiach bola už od roku 2009 ([35]), čo znamená, že išlo o podnik, ktorý by bol bez zásahu štátu takmer s istotou odsúdený na to, že by v krátkodobom alebo strednodobom horizonte musel ukončiť činnosť.

(154) S cieľom posúdiť finančné výhľady podniku by racionálne uvažujúci súkromný investor zohľadnil nielen jeho súčasnú finančnú situáciu, ale aj jeho finančné výsledky v minulosti. Je to z toho dôvodu, že súčasná finančná situácia môže byť skreslená napríklad v dôsledku vplyvu jednorazových okolností, ktoré sa už nebudú opakovať. Na základe zohľadnenia dlhodobejších výsledkov môže investor lepšie predvídať možný budúci trend. Takýto investor by hľadal odpoveď na otázku, či napriek zlej finančnej situácii HelB v roku 2010 existujú opodstatnené dôvody očakávať, že výkonnosť tohto podniku sa zlepší a v budúcnosti vytvorí dostatočné zisky na to, aby splatila prevádzkový úver.

(155) So zreteľom na finančné výkazy HelB z minulosti by investor zistil, že tento podnik od svojho založenia v roku 2005 nikdy nedosiahol zisk. Strata v roku 2010 preto nebola výnimkou spôsobenou možným vplyvom jednorazových okolností alebo dočasným zhoršením trhového prostredia, ale súčasťou dlhodobého trendu, v rámci ktorého tento podnik zaznamenal veľké straty šesť rokov za sebou. K 31. decembru 2010 bola hodnota akumulovaných deficitov

([33]) Rozhodnutie Komisie 2008/716/ES z 2. apríla 2008 o štátnej pomoci C 38/07 (ex NN 45/07) poskytnutej Francúzskom v prospech spoločnosti *Arbel Fauvet Rail* SA (Ú. v. EÚ L 238, 5.9.2008, s. 27) nahradené rozhodnutím Komisie (EÚ) 2015/1321 z 23. júna 2010 o štátnej pomoci C 38/07 (ex NN 45/07) poskytnutej Francúzskom v prospech spoločnosti *Arbel Fauvet Rail* SA (Ú. v. EÚ L 203, 31.7.2015, s. 31).

([34]) Rozsudok Všeobecného súdu z 3. marca 2010, spojené veci T-102/07 a T-120/07, *Freistaat Sachsen a iní/Komisia*, EU:T:2010:62, bod 106.

([35]) Ako sa neskôr ukázalo, spoločnosť HelB zaznamenala rastúce záporné vlastné imanie: −3,3 milióna EUR v roku 2009, −6,6 milióna EUR v roku 2010, −12,7 milióna EUR v roku 2011, −14,6 milióna EUR v roku 2012, −15,9 milióna EUR v roku 2013 a −22,9 milióna EUR v roku 2014.

na úrovni −16,5 milióna EUR (v roku 2005 bola na úrovni −0,1 milióna EUR). Nemožno pochybovať o tom, že racionálne uvažujúci investor by túto skutočnosť vnímal ako varovanie, že tento podnik je štrukturálne stratový a nie je pravdepodobné, že bude ziskový. Toto očakávanie by bolo ešte oprávnenejšie, ak by sa preskúmali finančné záznamy predchodcov spoločnosti HelB (t. j. HKL Bussiliikenne a STA). Tieto spoločnosti v skutočnosti takisto nevytvorili žiadne zisky prinajmenšom od roku 1999. To znamená, že rok 2010 nebol šiestym, ale v skutočnosti dvanástym rokom v rade, keď spoločnosť HelB alebo jej predchodcovia hospodárili so stratou.

(156) Predpokladajme, že racionálne uvažujúci investor uvedomujúc si zlú finančnú situáciu spoločnosti HelB a jej zlé výsledky z minulosti, by si napriek tomu myslel, že stojí za to zvážiť, či by nový prevádzkový úver mohol pomôcť tejto spoločnosti natoľko, že by sa stala ziskovou. Zdá sa, že Fínsko tvrdí, že by to bolo možné racionálne očakávať, najmä so zreteľom na to, že spoločnosť HelB v období rokov 2008 – 2010 vykonala opatrenia na zlepšenie ziskovosti (pozri odôvodnenie 61).

(157) V tejto súvislosti Komisia konštatuje, že pred prijatím daného investičného rozhodnutia by takýto investor už poznal skutočný finančný výsledok týchto opatrení na zlepšenie ziskovosti. Na konci roka 2010 (t. j. v poslednom roku ich vykonávania) spoločnosť HelB vykázala stratu vo výške −3,3 milióna EUR. V období rokov 2005 – 2007, t. j. počas troch rokov, ktoré predchádzali vykonaniu týchto opatrení, spoločnosť HelB vykázala priemernú ročnú stratu vo výške −2,5 milióna EUR. To znamená, že po vykonaní opatrení na zlepšenie ziskovosti sa spoločnosť HelB nielenže nestala ziskovou, ale dokonca vytvorila ešte väčšiu stratu ako predtým. S výhodou spätného pohľadu hodno spomenúť, že o rok neskôr sa strata spoločnosti HelB ešte viac zvýšila na −6,1 milióna EUR, a to aj napriek tomu, že bol tejto spoločnosti poskytnutý prevádzkový úver z roku 2011.

(158) Racionálne uvažujúci investor by preskúmal aj to, či cieľový podnik, do ktorého chce investovať, spláca iné dlhy. Ak by spoločnosť HelB splácala svoje záväzky, malo by to ubezpečujúci účinok. Racionálne uvažujúci investor by sa však necítil veľmi bezpečne, ak by zistil, že spoločnosť HelB nesplatila nič z prevádzkového úveru z roku 2005. Nesplatený zostatok tohto úveru na konci roka 2010 (so vzniknutým úrokom) bol 21,6 milióna EUR. Komisia pripomína, že podľa Fínska v čase poskytnutia prevádzkového úveru z roku 2005 mala spoločnosť HelB uspokojivú úverovú bonitu a vyhliadky lepšej ziskovosti. Ak podnik v údajne dobrej finančnej situácii nesplatil nič z prevádzkového úveru z roku 2005, racionálne uvažujúci investor by neočakával, že získa viac od podniku v oveľa horšej finančnej situácii (akým bola spoločnosť HelB v roku 2011).

(159) Komisia nesúhlasí s názorom Fínska, že nesplácanie prevádzkového úveru z roku 2005 nemožno považovať za významný faktor pri posudzovaní toho, či prevádzkový úver z roku 2011 bol v súlade s trhom. Fínsko to tvrdí na základe toho, že vo fínskom práve sú osobitné ustanovenia o prevádzkových úveroch. Dôvody, prečo údajnú nutnosť zabezpečiť súlad s fínskym právom nemožno zohľadniť pri posudzovaní súladu s trhom (ako sú uvedené v odôvodnení 124 so zreteľom na prevádzkový úver z roku 2005), sa uplatňujú *mutatis mutandis* aj na prevádzkový úver z roku 2011. Navyše každý racionálne uvažujúci investor, ktorý uvažuje o poskytnutí prevádzkového úveru, by považoval za významné rozhodovacie kritérium, či jeho potenciálny dlžník splácal podobné úvery v minulosti.

(160) Čo sa týka otázky, aké peňažné toky by očakával racionálne uvažujúci investor z prevádzkového úveru z roku 2011, hodno pripomenúť, že úver bol splatný len v prípade, ak spoločnosť HelB dosiahne dostatočné zisky, a v príslušnom rozsahu. Komisia preto posúdi, aké očakávania by mal racionálne uvažujúci investor, pokiaľ ide o zisky spoločnosti HelB od roku 2011.

(161) Na základe analýzy uvedenej v odôvodneniach 153 až 157 sa Komisia domnieva, že racionálne uvažujúci investor s normálnym rizikovým profilom by očakával, že HelB nedosiahne žiadny zisk, a preto by ani neočakával, že HelB bude splácať prevádzkový úver z roku 2011. Túto analýzu potvrdzujú aj skutočné finančné výsledky HelB, pretože táto spoločnosť naďalej hospodárila so stratami a nesplatila nič z prevádzkového úveru z roku 2011. Mesto napokon pretransformovalo úver na vlastný kapitál, čo vzhľadom na to, že spoločnosť HelB ukončila činnosť, v podstate znamenalo odpísanie úveru.

(162) Aj keby spoločnosť HelB vytvorila zisky, nemohla by ich všetky použiť na splatenie prevádzkového úveru z roku 2011. Spoločnosť HelB by najskôr musela pokryť zostatok akumulovaných deficitov a prevádzkových úverov (–0,6 milióna EUR k 31. decembru 2010), a potom, ak by zostali nejaké prebytky, by použila takmer 80 % z nich na splatenie prevádzkového úveru z roku 2005. Je to z toho dôvodu, že prevádzkové úvery sa splácajú na pomernom základe a prevádzkový úver z roku 2005 (vrátane vzniknutého úroku) predstavoval približne 80 % celkového zostatku oboch prevádzkových úverov (t. j. úverov z rokov 2005 a 2011). Inak povedané, ak by spoločnosť HelB

mala splatiť prevádzkový úver z roku 2011 vo výške 5,8 milióna EUR, musela by vytvoriť zisk minimálne 28 miliónov EUR, pretože by musela pokryť kapitálový deficit vo výške –0,6 milióna EUR a splatiť prevádzkový úver z roku 2005 (21,6 milióna EUR so vzniknutým úrokom na konci roka 2010). Navyše spoločnosť HelB by musela splatiť úrok vzniknutý na prevádzkovom úvere z roku 2011. Na porovnanie, počas šiestich účtovných období prevádzky HelB do roku 2010 táto spoločnosť vyprodukovala celkovú čistú stratu –16,3 milióna EUR.

(163) Ako je uvedené v odôvodnení 161, racionálne uvažujúci investor by očakával nulové budúce splátky prevádzkového úveru z roku 2011. Čistá súčasná hodnota (NPV) tejto investície, ktorá sa rovná súčtu počiatočných kapitálových výdavkov (t. j. samotného úveru) a následných splátok, je –5,8 milióna EUR. Aj za predpokladu, že spoločnosť HelB by vytvorila určité zisky, určite by ich výška nebola dostatočná na splatenie celého úveru (pozri odôvodnenie 162). V takom prípade by NPV tejto investície bolo stále záporné. Vzhľadom na to, že rozhodujúcim pravidlom v rámci analýzy NPV je i) investovať, ak je NPV väčšia ako 0, a ii) neinvestovať, ak je NPV záporná, Komisia dospela k záveru, že racionálne uvažujúci investor by v januári 2011 neposkytol prevádzkový úver spoločnosti HelB.

(164) Fínsko tvrdí, že prevádzkový úver z roku 2011 by sa nemal posudzovať na základe porovnania s úverom poskytnutým hypotetickým novým investorom, ale s kapitálovou injekciou, ktorú dlhodobý vlastník skupiny poskytol dcérskej spoločnosti, ktorú má v úplnom vlastníctve, aby zabezpečil jej kapitál.

(165) Samozrejme, predchádzajúci hospodársky vzťah mesta k spoločnosti HelB ako akcionára (a veriteľa) treba zohľadniť, keď sa skúma, či daný prevádzkový úver je v súlade s trhovými podmienkami ([36]). Tento prechádzajúci vzťah možno zohľadniť v rámci kontrafaktuálnych scenárov, napríklad porovnaním očakávanej návratnosti dotknutej investície s očakávanou návratnosťou kontrafaktuálneho scenára. Tieto kontrafaktuálne scenáre môžu zahŕňať napríklad predaj podniku, scudzenie majetku, likvidáciu, reštrukturalizáciu alebo získanie súkromného kapitálu. V prípade, ak by v rámci ktoréhokoľvek z týchto alternatívnych scenárov bolo možné očakávať vyššie zisky alebo nižšie straty ako v prípade vybraného scenára, vlastník v trhovom hospodárstve by sa rozhodol pre túto možnosť.

(166) Mesto neporovnalo návratnosť prevádzkového úveru z roku 2011 so žiadnym iným scenárom. Fínsko navyše netvrdí, že úver by mestu zabezpečil najvyššiu návratnosť. Mesto teda prijalo dané investičné rozhodnutie bez toho, aby overilo, či bude prínosnejšie ako iné dostupné možnosti. V každom prípade, racionálne uvažujúci investor s predchádzajúcim vzťahom by sa takto nesprával.

(167) Keďže mesto neposkytlo žiadne porovnanie, Komisia vypracovala vlastné posúdenie. Komisia predovšetkým konštatuje, že akcionár, ktorý vlastní 100 % akcií podniku, by mal skutočne iné záujmy ako investor bez predchádzajúceho vzťahu; ani takýto akcionár by však nefinancoval svoju dcérsku spoločnosť donekonečna, ale skôr alebo neskôr by požadoval, aby mu jeho investícia priniesla výnos.

(168) V čase, keď mesto poskytlo prevádzkový úver z roku 2011, spoločnosť HelB a jej predchodcovia nevykazovali zisk minimálne 12 rokov za sebou a neexistovali realistické vyhliadky, že sa ziskovosť zlepší (pozri odôvodnenie 155). Navyše hoci mesto v minulosti investovalo aspoň 30,8 milióna EUR vo forme „zriaďovacieho úveru“ a úveru na obstaranie vybavenia, bolo svedkom toho, že jeho kapitál sa každý rok znehodnocuje. Do roku 2010 akumulované kapitálové straty mesta, pokiaľ ide o investície do spoločnosti HelB a jej predchodcov, dosiahli –21,7 milióna EUR ([37]). Možno pochybovať o tom, že by racionálne uvažujúci akcionár pokračoval vo financovaní svojej dcérskej spoločnosti za týchto okolností.

(169) V kvantitatívnom vyjadrení výnos z prevádzkového úveru z roku 2011, ktorý mohol racionálne uvažujúci investor v trhovom hospodárstve oprávnene očakávať, bol –5,8 milióna EUR (pozri odôvodnenie 163). To však nie je jediný aspekt, ktorý by akcionár zohľadnil (najmä ak ide o akcionára, ktorý vlastní 100 % akcií podniku). Zohľadnil by aj očakávané budúce kapitálové zisky/straty. V tejto súvislosti Komisia poznamenáva, že ak by sa kapitál HelB znehodnocoval priemernou mierou zaznamenanou v období rokov 2005 až 2010, mesto by po investícii každoročne prichádzalo prinajmenšom o ďalších –2,7 milióna EUR zo svojho kapitálu. Mesto v skutočnosti stratilo oveľa viac, v priemere –4,1 milióna EUR kapitálu ročne v období rokov 2011 až 2014.

([36]) Pozri rozsudok Súdneho dvora z 3. apríla 2014, *ING Groep NV*, C-224/12 P, ECLI:EU:C:2014:213, body 29 až 37.

([37]) Čisté aktíva HKL Bussiliikenne sa znížili z 9 miliónov EUR v roku 1999 na 3,6 milióna EUR v roku 2004 a čisté aktíva HelB sa znížili z 9,7 milióna EUR v roku 2005 na –6,6 milióna EUR v roku 2010.

(170) Komisia teraz posúdi alternatívny scenár predaja HelB. V takom prípade by mestu vznikli náklady s procesom predaja, ktoré sú obyčajne zanedbateľné. Takisto by prišlo o prevádzkový úver z roku 2005. Aj tak však nebolo pravdepodobné, že sa tento úver splatí, a v skutočnosti ani nikdy nebol splatený (pozri odôvodnenie 158). Mesto by prišlo aj o úver na obstaranie vybavenia, ktorého nesplatený zostatok na konci roka 2010 bol 13,1 milióna EUR a z ktorého spoločnosť HelB splácala 0,6 milióna EUR ročne. Nebolo odôvodnené očakávať úplné splatenie úveru na obstaranie vybavenia (spoločnosť HelB v skutočnosti splatila len 2,4 milióna EUR predtým, než mesto úver odpísalo). Dokonca aj v tom prípade, že by spoločnosť HelB splácala tento úver (hoci je to nepravdepodobné), všetky súvisiace príjmy by boli viac než vyvážené pravdepodobnými kapitálovými stratami (pozri predchádzajúce odôvodnenie). Celkovo teda možno bezpečne predpokladať, že prírastkové náklady scenára predaja v porovnaní so skutočným scenárom by sa rovnali 0.

(171) Na druhej strane v tomto scenári by mesto získalo príjmy za predaj. Komisia nemá k dispozícii presné ocenenie hodnoty HelB v januári 2011. Na účely tohto posúdenia však nie je potrebné určiť presnú predajnú hodnotu. Stačí preukázať, že očakávané príjmy z predaja by boli vyššie ako výnos v základnom scenári, t. j. −5,8 milióna EUR (pozri odôvodnenie 163).

(172) V septembri 2015 Inspira Oy, expertná spoločnosť, ktorú najalo mesto, posúdila, že hodnota HelB sa pohybuje v rozmedzí od 11,6 milióna EUR do 25,6 milióna EUR (v závislosti od použitej metódy oceňovania). V decembri 2015 mesto predalo HelB za 24,2 milióna EUR. Komisia poznamenáva, že čisté aktíva HelB, ktoré odzrkadľujú hodnotu podniku, boli v decembri 2014 o 16,3 milióna EUR nižšie ako v decembri 2010. Zhoršili sa aj finančné výhľady HelB, pretože tento podnik vykázal v roku 2014 stratu −7 miliónov EUR (pokles oproti predchádzajúcemu roku) a v roku 2010 stratu −3,3 milióna EUR (nárast oproti predchádzajúcemu roku). Vzhľadom na to možno predpokladať, že hodnota HelB v čase poskytnutia prevádzkového úveru z roku 2011 bola vyššia ako v čase, keď došlo k predaju podniku. V každom prípade možno bez akýchkoľvek pochybností konštatovať, že mesto mohlo v januári 2011 očakávať, že predajom HelB získa aspoň nejaké príjmy. To postačuje na vyvodenie záveru, že očakávaná návratnosť v prípade scenára predaja bola vyššia ako v prípade skutočného scenára poskytnutia úveru. V dôsledku toho prevádzkový úver z roku 2011 nebol v súlade s trhom, ani so zreteľom na predchádzajúci hospodársky vzťah mesta k dlžníkovi.

(173) Bez toho, aby bol dotknutý záver vyvodený v predchádzajúcom odôvodnení, aj keby prevádzkový úver z roku 2011 bol pre mesto najlepšou možnosťou (hoci to tak nie je), aj tak by nebol v súlade s trhom, pretože nebol poskytnutý za trhových podmienok. Je to z toho dôvodu, že v zmysle oznámenia o referenčných sadzbách z roku 2008 ([38]), ktoré nadobudlo účinnosť 1. júla 2008, a preto sa uplatňuje na prevádzkový úver z roku 2011, náhrada trhovej úrokovej sadzby pri štandardnom úvere bez kolaterálu, ktorý bol v januári 2011 poskytnutý podniku vo finančných ťažkostiach (rating CCC a nižší), akým bola spoločnosť HelB, bola 11,49 % (referenčná úroková miera 1,49 % plus marža 1 000 bázických bodov). Teda bola oveľa vyššia ako skutočne uplatnená úroková sadzba 6 %. Náhrada sadzby by v skutočnosti mala byť ešte vyššia, aby sa zohľadnilo dodatočné riziko súvisiace s tým, že prevádzkový úver mal charakter nástroja na financovanie kvázi vlastného kapitálu.

(174) Fínsko predložilo štúdiu vypracovanú expertom, ktorý zhodnotil súlad podriadených úverov poskytnutých spoločnosti HelB s trhom. Štúdia zahŕňa prevádzkové úvery z rokov 2011 a 2012. Expert dospel k záveru, že úrokovú sadzbu 6 %, s ktorou boli poskytnuté tieto úvery, možno považovať za trhovú. Komisia však konštatuje, že ide o štúdiu z 8. júna 2015, to znamená, že bola vypracovaná dávno potom, čo mesto prijalo rozhodnutie poskytnúť dané úvery. V súlade s konsolidovanou judikatúrou Súdneho dvora treba súlad s trhovými podmienkami skúmať vopred (*ex ante*) so zreteľom na informácie, ktoré sú dostupné v čase, keď sa prijíma rozhodnutie o intervencii ([39]). Štúdia bola vypracovaná *ex post*, preto ju nemožno uznať ako oprávnený dôkaz o súlade s trhom.

(175) V každom prípade Komisia preskúmala štúdiu a domnieva sa, že ju nemožno uznať ako dôkaz o súlade s trhom z nasledujúcich dôvodov. Po prvé, úverový rating HelB sa v nej odhaduje v priebehu trojročného obdobia 2010 – 2012, a tak nejde o presné vyjadrenie finančnej situácie podniku v presnom čase, keď boli úvery poskytnuté. Po druhé, v štúdii sa porovnávajú posudzované úvery so vzorkou podriadených trhových úverov. Referenčná skupina je však skreslená smerom k dlžníkom s vyšším úverovým ratingom, a preto je podcenená mediánová trhová úroková sadzba ([40]). V každom prípade úroková sadzba prevádzkových úverov, ktoré boli poskytnuté spoločnosti HelB, je aj tak nižšia ako táto podcenená mediánová úroková sadzba (6,9 %), a to bez zdôvodnenia. Napokon,

([38]) Pozri poznámku pod čiarou č. 23.

([39]) Rozsudok Súdneho dvora z 5. júna 2012, *Komisia/EDF*, C-124/10 P, ECLI:EU:C:2012:318, body 83, 84 a 85 a 105; rozsudok Súdneho dvora zo 16. mája 2002, *Francúzsko/Komisia (Stardust)*, C-482/99, ECLI:EU:C:2002:294, body 71 a 72; rozsudok Všeobecného súdu z 30. apríla 1998, *Cityflyer Express/Komisia*, T-16/96, ECLI:EU:T:1998:78, bod 76; rozsudok Všeobecného súdu z 25. júna 2015, *Servizi assicurativi del commercio estero SpA (SACE) a Sace BT SpA/Komisia*, T-305/13, ECLI:EU:T:2015:435, bod 183, potvrdený rozsudkom Súdneho dvora z 23. novembra 2017, C-472/15 P, ECLI:EU:C:2017:885, body 108 a 109.

([40]) Vo vzorke je predovšetkým zahrnutých osem úverov s ratingom BB−/Ba3 (t. j. vyšším) a len dva úvery s ratingom CCC+/Caa1 (t. j. nižším), a v dôsledku toho je nižšia mediánová úroková sadzba referenčnej skupiny.

úroková sadzba prevádzkových úverov je nižšia ako mediánové kupónové sadzby dlhopisov vydaných v rokoch 2011 a 2012, pričom dlhopisy majú zvyčajne vyššiu nadriadenosť ako podriadené úvery, a preto sú menej rizikové. Nehľadiac na skutočnosť, že štúdia bola vypracovaná *ex post*, čo samo osebe stačí na to, aby bola odmietnutá ako oprávnený dôkaz, možno záverom dodať, že v štúdii nie je správne odhadnutá úroková sadzba prevádzkových úverov, ktorá by bola v súlade s trhom.

(176) Na základe predchádzajúceho posúdenia Komisia dospela k záveru, že prostredníctvom prevádzkového úveru z roku 2011 získala spoločnosť HelB neoprávnenú hospodársku výhodu.

(177) V odôvodnení 163 Komisia dospela k záveru, že racionálne uvažujúci investor by v januári 2011 neposkytol prevádzkový úver spoločnosti HelB. Inak povedané, spoločnosť HelB by v žiadnom prípade nezískala takýto úver na trhu. Je to z toho dôvodu, že bez ohľadu na účtovanú úrokovú sadzbu by čistá súčasná hodnota tejto investície (t. j. poskytnutia tohto úveru) vždy bola záporná. Nemohlo sa očakávať, že HelB vytvorí dostatočné zisky na splatenie tohto úveru vzhľadom na zlú finančnú situáciu tejto spoločnosti. Všeobecný súd rozhodol, že v okolnostiach, keď sa dlžník nachádza v problematickej finančnej situácii charakterizovanej predovšetkým klesajúcim obratom, záporným vlastným kapitálom a neschopnosťou splácať úvery z vlastných finančných prostriedkov, hospodárska výhoda získaná v dôsledku úveru sa môže rovnať celkovej sume požičaných finančných prostriedkov ([41]). Na základe toho sa hospodárska výhoda získaná v dôsledku prevádzkového úveru z roku 2011 rovná celkovej výške úveru.

9.3.3. *Záver o existencii štátnej pomoci*

(178) Na základe uvedených skutočností sa Komisia domnieva, že opatrenie 3 predstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ. Výška pomoci sa rovná celkovej výške úveru, t. j. 5,8 milióna EUR. Dátum poskytnutia pomoci je dátum, keď bol poskytnutý úver, t. j. 31. január 2011.

9.4. **Opatrenie 4: Prevádzkový úver z roku 2012 poskytnutý spoločnosti HelB**

9.4.1. *Štátne zdroje a pripísateľnosť štátu, selektivita, vplyv na hospodársku súťaž a obchod medzi členskými štátmi*

(179) Závery o štátnych zdrojoch a pripísateľnosti štátu (pozri odôvodnenie 85), selektivite (pozri odôvodnenie 86), vplyve na hospodársku súťaž a obchod medzi členskými štátmi (pozri odôvodnenie 117) vyvodené s ohľadom na opatrenie 1 sa primerane uplatňujú aj na toto opatrenie.

9.4.2. *Existencia hospodárskej výhody*

(180) V prvom rade Fínsko tvrdí, že vzhľadom na to, že prevádzkový úver z roku 2012 bol poskytnutý po podaní sťažnosti v októbri 2011, výkonná rada mesta vyžadovala, aby bol tento úver poskytnutý za trhových podmienok. Na tomto základe Fínsko tvrdí, že tento úver nezahŕňa štátnu pomoc. Toto tvrdenie nie je podložené žiadnymi dôkazmi ani odôvodnením. Nepotvrdzuje ho ani posúdenie Komisie (pozri nižšie). Preto je nutné zamietnuť toto tvrdenie.

(181) Prevádzkový úver z roku 2012 bol poskytnutý za rovnakých podmienok ako prevádzkový úver z roku 2011. Predovšetkým mal úrokovú sadzbu 6 %, nebol zabezpečený kolaterálom, jeho splatenie bolo podmienené dosiahnutím dostatočných ziskov, bol podriadený všetkým ostatným dlhom a mal neobmedzenú duráciu. Fínsko potvrdilo, že všeobecné podmienky prevádzkového úveru z roku 2012 boli rovnaké ako v prípade prevádzkového úveru z roku 2011.

(182) Pred poskytnutím prevádzkového úveru z roku 2012 spoločnosti HelB mesto nevykonalo žiadne ohodnotenie investície, ani žiadne iné rovnocenné posúdenie na stanovenie očakávaného finančného výsledku investície.

(183) Prevádzkový úver z roku 2012 bol poskytnutý bez účasti súkromných subjektov, preto jeho súlad s trhovými podmienkami nemožno posúdiť priamo. Fínsko neposkytlo žiadne porovnateľné trhové transakcie (pozri odôvodnenia 149 a 150) a Komisia nenašla žiadne vhodné trhové kritériá. Preto je rovnako ako v prípade prevádzkového úveru z roku 2011 nutné, aby Komisia využila inú metódu posudzovania, konkrétne analýzu NPV.

([41]) Vec T-423/14, *Larko Geniki Metalleftiki kai Metallourgiki AE/Komisia*, ECLI:EU:T:2018:57, bod 193 a uvedená judikatúra.

(184) Finančná situácia HelB v čase poskytnutia prevádzkového úveru z roku 2012 bola ešte horšia, ako keď tento podnik prijal prevádzkový úver z roku 2011. Na konci roka 2011 spoločnosť HelB vykázala stratu −6,1 milióna EUR (pokles oproti strate −3,3 milióna EUR vykázanej v roku 2010) a záporné vlastné imanie −12,7 milióna EUR (pokles oproti zápornému vlastnému imaniu −6,6 milióna EUR vykázanému v roku 2010). Podnik spĺňal charakteristiku podniku v ťažkostiach v zmysle usmernení o záchrane a reštrukturalizácii z roku 2004. Podobne aj finančné výhľady HelB boli v máji 2012 ešte horšie ako v januári 2011, keď bol poskytnutý predchádzajúci prevádzkový úver. Je to z toho dôvodu, že akumulované deficity sa ešte viac zvýšili v dôsledku straty vykázanej v roku 2011, ktorý sa stal 13. rokom v rade, keď spoločnosť HelB alebo jej predchodcovia hospodárili so stratou.

(185) Keďže finančná situácia a finančné výhľady HelB sa ešte viac zhoršili, záver vyvodený v odôvodnení 161 so zreteľom na prevádzkový úver z roku 2011 sa tým viac uplatňuje na prevádzkový úver z roku 2012. To znamená, že racionálne uvažujúci investor s normálnym rizikovým profilom by očakával, že HelB nedosiahne žiadny zisk, a preto by ani neočakával, že HelB bude splácať prevádzkový úver z roku 2012. Skutočný vývoj to potvrdil, keďže spoločnosť HelB nesplatila nič z prevádzkového úveru z roku 2012 a mesto ho napokon pretransformovalo na vlastný kapitál, čo vzhľadom na to, že spoločnosť HelB ukončila činnosť, v podstate znamenalo odpísanie úveru.

(186) Navyše v máji 2012 mesto ešte stále nedostalo žiadne splátky prevádzkového úveru z roku 2005 a okrem toho nedostalo žiadne splátky ani z prevádzkového úveru z roku 2011. Nesplatený zostatok týchto úverov na konci roka 2011 (so vzniknutým úrokom) bol 28,4 milióna EUR (t. j. o 6,8 milióna EUR viac ako na konci roka 2010). V dôsledku toho, ak by spoločnosť HelB mala splatiť prevádzkový úver z roku 2012, musela by vytvoriť zisk minimálne 37,3 milióna EUR, najskôr na pokrytie kapitálového deficitu ([42]) (–0,9 milióna EUR na konci roka 2011), a potom na splatenie prevádzkových úverov z rokov 2005 a 2011 (28,4 milióna EUR so vzniknutým úrokom na konci roka 2011) na pomernom základe spolu s prevádzkovým úverom z roku 2012 (8 miliónov EUR). Budúce zisky potrebné na splatenie prevádzkového úveru z roku 2012 boli teda o 9,3 milióna EUR vyššie ako v prípade prevádzkového úveru z roku 2011 (pozri odôvodnenie 162).

(187) Vzhľadom na to, že očakávané budúce splátky prevádzkového úveru z roku 2012 sa rovnali nule, čistá súčasná hodnota tejto investície, ktorá sa rovná súčtu počiatočných kapitálových výdavkov (t. j. samotného úveru) a následných splátok, je −8 miliónov EUR. Aj keby spoločnosť HelB vytvorila určité zisky, určite by ich výška nebola dostatočná na splatenie celého úveru (pozri odôvodnenie 186). V takom prípade by NPV tejto investície bolo stále záporné. Na základe toho so zreteľom na rozhodujúce pravidlo v rámci analýzy NPV (pozri odôvodnenie 163) Komisia dospela k záveru, že racionálne uvažujúci investor by v máji 2012 neposkytol prevádzkový úver spoločnosti HelB.

(188) Pokiaľ ide o tvrdenie Fínska, že prevádzkový úver z roku 2012 je odôvodnené opatrenie financovania zo strany akcionára vykonané na zabezpečenie likvidity dcérskej spoločnosti v úplnom vlastníctve, posúdenie uvedené v odôvodneniach 165 až 172 so zreteľom na prevádzkový úver z roku 2011 sa uplatňuje *mutatis mutandis* aj na prevádzkový úver z roku 2012, ako sa bližšie vysvetľuje v nasledujúcom texte.

(189) V čase, keď mesto poskytlo prevádzkový úver z roku 2012, spoločnosť HelB a jej predchodcovia nedosiahli zisk minimálne 13 rokov za sebou a neexistovali realistické vyhliadky, že sa ziskovosť zlepší (pozri odôvodnenie 184). Navyše hoci mesto v minulosti investovalo aspoň 36,6 milióna EUR vo forme „zriaďovacieho úveru“, úveru na obstaranie vybavenia a prevádzkového úveru z roku 2011, bolo svedkom toho, že jeho kapitál sa neustále znehodnocuje. Do roku 2011 akumulované kapitálové straty mesta, pokiaľ ide o investície do spoločnosti HelB a jej predchodcov, dosiahli -27,8 milióna EUR ([43]). Možno pochybovať o tom, že by rozumný akcionár pokračoval vo financovaní svojej dcérskej spoločnosti za týchto okolností.

(190) V kvantitatívnom vyjadrení výnos z prevádzkového úveru z roku 2012, ktorý mohol racionálne uvažujúci investor v trhovom hospodárstve oprávnene očakávať, bol -8 milióna EUR (pozri odôvodnenie 187). To však nie je jediný aspekt, ktorý by akcionár zohľadnil (najmä ak ide o akcionára, ktorý vlastní 100 % akcií podniku). Zohľadnil by aj očakávané budúce kapitálové zisky/straty. V tejto súvislosti Komisia poznamenáva, že ak by sa kapitál HelB znehodnocoval priemernou mierou zaznamenanou v období rokov 2005 až 2011, mesto by po investícii každoročne prichádzalo prinajmenšom o ďalších -3,2 milióna EUR zo svojho kapitálu. Mesto v skutočnosti stratilo ešte viac, v priemere −3,4 milióna EUR kapitálu ročne v období rokov 2012 – 2014.

(191) Rovnako ako v prípade prevádzkového úveru z roku 2011, Komisia teraz posúdi alternatívny scenár predaja HelB. V takom prípade by mestu vznikli náklady s procesom predaja, ktoré sú obyčajne zanedbateľné. Takisto by prišlo o prevádzkové úvery z rokov 2005 a 2011. Aj tak však nebolo pravdepodobné, že sa tieto úvery splatia a v skutočnosti ani nikdy neboli splatené (pozri odôvodnenia 158 a 161). Mesto by prišlo aj o úver na obstaranie vybavenia, ktorého nesplatený zostatok na konci roka 2011 bol 12,5 milióna EUR a z ktorého spoločnosť HelB

([42]) Súčet akumulovaných deficitov a prevádzkových úverov.

([43]) Čisté aktíva HKL Bussiliikenne sa znížili z 9 miliónov EUR v roku 1999 na 3,6 milióna EUR v roku 2004 a čisté aktíva HelB sa znížili z 9,7 milióna EUR v roku 2005 na -12,7 milióna EUR v roku 2011.

splácala 0,6 milióna EUR ročne. Nebolo odôvodnené očakávať úplné splatenie úveru na obstaranie vybavenia (spoločnosť HelB v skutočnosti splatila len 1,8 milióna EUR predtým, než mesto úver odpísalo). Dokonca aj v tom prípade, že by spoločnosť HelB splácala tento úver (hoci je to nepravdepodobné), všetky súvisiace príjmy by boli viac než vyvážené pravdepodobnými kapitálovými stratami (pozri predchádzajúce odôvodnenie). Celkovo teda možno bezpečne predpokladať, že prírastkové náklady scenára predaja v porovnaní so skutočným scenárom by sa rovnali 0.

(192) Na druhej strane v tomto scenári by mesto získalo príjmy za predaj. Komisia nemá k dispozícii presné ocenenie hodnoty HelB v máji 2012. Na účely tohto posúdenia však nie je potrebné určiť presnú predajnú hodnotu. Stačí preukázať, že očakávané príjmy z predaja by boli vyššie ako výnos v základnom scenári, t. j. −8 miliónov EUR (pozri odôvodnenie 187).

(193) Ako sa uvádza v odôvodnení 172, v septembri 2015 bola hodnota HelB posúdená v rozmedzí od 11,6 milióna EUR do 25,6 milióna EUR a v decembri 2015 mesto predalo HelB za 24,2 milióna EUR. Komisia poznamenáva, že čisté aktíva HelB, ktoré odzrkadľujú hodnotu podniku, boli v decembri 2014 o 10,2 milióna EUR nižšie ako v decembri 2011. Zhoršili sa aj finančné výhľady HelB, pretože tento podnik vykázal v roku 2014 stratu −7 miliónov EUR (pokles oproti predchádzajúcemu roku o 7,1 milióna EUR) a v roku 2010 stratu −6,1 milióna EUR (pokles oproti predchádzajúcemu roku o 3,3 milióna EUR). Vzhľadom na to možno predpokladať, že hodnota HelB v čase poskytnutia prevádzkového úveru z roku 2012 bola vyššia ako v čase, keď došlo k predaju podniku. V každom prípade možno bez akýchkoľvek pochybností konštatovať, že mesto mohlo v máji 2012 očakávať, že predajom HelB získa aspoň nejaké príjmy. To postačuje na vyvodenie záveru, že očakávaná návratnosť v prípade scenára predaja bola vyššia ako v prípade skutočného scenára poskytnutia úveru. V dôsledku toho prevádzkový úver z roku 2012 nebol v súlade s trhom, ani so zreteľom na predchádzajúci hospodársky vzťah mesta k dlžníkovi.

(194) Bez toho, aby bol dotknutý záver vyvodený v predchádzajúcom odôvodnení, aj keby prevádzkový úver z roku 2012 bol pre mesto najlepšou možnosťou (hoci to tak nie je), aj tak by nebol v súlade s trhom, pretože nebol poskytnutý za trhových podmienok. Je to z toho dôvodu, že v zmysle oznámenia o referenčných sadzbách z roku 2008 ([44]), ktoré nadobudlo účinnosť 1. júla 2008, a preto sa uplatňuje na prevádzkový úver z roku 2012, náhrada trhovej úrokovej sadzby pri štandardnom úvere bez kolaterálu, ktorý bol v máji 2012 poskytnutý podniku vo finančných ťažkostiach (rating CCC a nižší), akým bola spoločnosť HelB, bola 11,67 % (referenčná úroková miera 1,67 % plus marža 1 000 bázických bodov). Teda bola oveľa vyššia ako skutočne uplatnená úroková sadzba 6 %. Náhrada sadzby by v skutočnosti mala byť ešte vyššia, aby sa zohľadnilo dodatočné riziko súvisiace s tým, že prevádzkový úver mal charakter nástroja na financovanie kvázi vlastného kapitálu.

(195) Ako sa uvádza v odôvodneniach 174 a 175, štúdiu, ktorú predložilo Fínsko so zreteľom na prevádzkové úvery z rokov 2011 a 2012, nemožno uznať ako oprávnený dôkaz o ich súlade s trhom.

(196) Na základe uvedených skutočností Komisia dospela k záveru, že prostredníctvom prevádzkového úveru z roku 2012 získala spoločnosť HelB neoprávnenú hospodársku výhodu. Výška pomoci sa rovná celkovej výške úveru z rovnakých dôvodov, ktoré sú uvedené v odôvodnení 177.

9.4.3. *Záver o existencii štátnej pomoci*

(197) Na základe uvedených skutočností sa Komisia domnieva, že opatrenie 4 predstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ. Výška pomoci sa rovná celkovej výške úveru, t. j. 8 milióna EUR. Dátum poskytnutia pomoci je dátum, keď bol poskytnutý úver, t. j. 23. mája 2012.

9.5. **Celkový záver o existencii pomoci**

(198) Na základe posúdenia uvedeného v odôvodneniach 78 až 197 Komisia dospela k záveru, že opatrenia 1, 2, 3, 4 (úver na obstaranie vybavenia a prevádzkové úvery) predstavujú štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, pričom výška štátnej pomoci je 54 231 850 EUR.

10. **ZLUČITEĽNOSŤ POMOCI**

(199) V rozsahu, v ktorom opatrenia 1, 2, 3 a 4 predstavujú štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, Komisia musí posúdiť, či túto pomoc možno vyhlásiť za zlučiteľnú s vnútorným trhom.

([44]) Pozri poznámku pod čiarou č. 23.

(200) V súlade s judikatúrou je povinnosťou členského štátu oznámiť možné dôvody zlučiteľnosti a preukázať, že sú splnené príslušné podmienky zlučiteľnosti ([45]). Fínsko sa však domnieva, že príslušné opatrenia nepredstavujú štátnu pomoc, a preto nepredložilo nijaké dôvody zlučiteľnosti.

(201) Komisia však napriek tomu posúdila zlučiteľnosť pomoci.

(202) Keďže spoločnosť HelB a jej predchodcovia pôsobia v oblasti verejnej osobnej dopravy, Komisia najskôr preskúmala, či možno na tento prípad uplatniť nariadenie (EHS) č. 1191/69 a nariadenie (ES) č. 1370/2007 ([46]). V nariadení (EHS) č. 1191/69 sa stanovili pravidlá uplatniteľné na záväzky vyplývajúce zo služieb vo verejnom záujme v oblasti pozemnej dopravy predtým, ako nadobudlo účinnosť nariadenie (ES) č. 1370/2007 o službách vo verejnom záujme v železničnej a cestnej osobnej doprave. V nariadení č. 1370/2007 sú stanovené podmienky, za ktorých sa platby úhrad uvedených v zmluvách a koncesiách na služby vo verejnom záujme v osobnej doprave považujú za zlučiteľné s vnútorným trhom a za oslobodené od povinnosti vopred oznámiť štátnu pomoc. Komisia konštatuje, že úver na obstaranie vybavenia z roku 2002 a prevádzkové úvery z rokov 2005, 2011 a 2012 predstavujú opatrenia dlhového financovania, ktoré boli poskytnuté spoločnosti HelB, a v žiadnom prípade ich nemožno považovať za úhradu za plnenie záväzkov vyplývajúcich zo služieb vo verejnom záujme. Preto posudzované opatrenia nepatria do rozsahu pôsobnosti týchto nariadení.

(203) Komisia potom posúdila, či článok 93 ZFEÚ je vhodným základom pre zlučiteľnosť. V článku 93 ZFEÚ sú stanovené pravidlá zlučiteľnosti štátnej pomoci v oblasti koordinácie dopravy a záväzkov vyplývajúcich zo služieb vo verejnom záujme v oblasti dopravy; tento článok predstavuje *lex specialis* so zreteľom na článok 106 ods. 2 a článok 107 ods. 3 ZFEÚ. Súdny dvor rozhodol, že v tomto článku sa *„uznáva, že pomoc na dopravu je zlučiteľná s vnútorným trhom len v presne vymedzených prípadoch, ktoré neohrozujú všeobecné záujmy [Únie]“* ([47]).

(204) Komisia konštatuje, že pomoc je zlučiteľná, keď spĺňa potreby koordinácie dopravy. Dané opatrenie spĺňa potreby koordinácie dopravy vtedy, keď je nevyhnutné a primerané stanovenému cieľu. Komisia v rámci zaužívanej rozhodovacej praxe stanovila, že pomoc na koordináciu dopravy je na základe článku 93 považovaná za zlučiteľnú s vnútorným trhom, ak sú splnené tieto kumulatívne podmienky: i) pomoc prispieva k cieľu spoločného záujmu; ii) pomoc je nevyhnutná a má stimulačný účinok; iii) pomoc je primeraná; iv) pomoc alebo podporovaná činnosť sa otvorene poskytuje na nediskriminačnom základe všetkým používateľom. Teda pomoc musí byť predovšetkým nevyhnutná na dosiahnutie cieľa spoločného záujmu a musí mať stimulačný účinok, t. j. pomoc musí zmeniť správanie príjemcu takým spôsobom, že sa zapojí do ďalšej činnosti, ktorú by bez pomoci nevykonával alebo ktorú by vykonával obmedzeným alebo iným spôsobom, a cieľ spoločného záujmu by sa tak nepodarilo dosiahnuť. Komisia sa domnieva, že úver na obstaranie vybavenia z roku 2002 a prevádzkové úvery z rokov 2005, 2011 a 2012 nemali žiadny stimulačný účinok, pretože v dôsledku týchto opatrení sa nezmenilo správanie spoločnosti HelB (ani jej predchodcov) takým spôsobom, že by sa zapojila do ďalšej činnosti, ktorú by bez pomoci nevykonávala. Vzhľadom na to, že uvedené podmienky sú kumulatívne, daná skutočnosť stačí na vyvodenie záveru, že posudzované opatrenia nemožno považovať za zlučiteľné podľa článku 93 ZFEÚ.

(205) Komisia posúdila aj to, či zlučiteľnosť pomoci možno posúdiť na základe výnimiek stanovených v článku 107 ods. 2 a 3 ZFEÚ. Komisia sa domnieva, že výnimky stanovené v článku 107 ods. 2 ZFEÚ (pomoc poskytovaná jednotlivým spotrebiteľom, pomoc určená na náhradu škody spôsobenej prírodnými katastrofami alebo mimoriadnymi udalosťami, pomoc poskytovaná hospodárstvu určitých oblastí v dôsledku rozdelenia Nemecka) zjavne nie sú uplatniteľné. Rovnaký záver sa uplatňuje aj v prípade výnimiek stanovených v článku 107 ods. 3 písm. d) a e) ZFEÚ (pomoc na podporu kultúry a zachovania kultúrneho dedičstva a pomoc vymedzená rozhodnutím Rady). Rovnako nie je uplatniteľná ani výnimka, ktorá sa týka rozvoja určitých oblastí alebo určitých sektorov, stanovená v článku 107 ods. 3 písm. a) ZFEÚ.

([45]) Rozsudok Súdneho dvora z 28. apríla 1993, *Taliansko/Komisia*, C-364/90, ECLI:EU:C:1993:157, bod 20.

([46]) Nariadenie Rady (EHS) č. 1191/69 z 26. júna 1969 o postupe členských štátov, ktorý sa týka záväzkov obsiahnutých v koncepcii služieb vo verejnom záujme v oblasti železničnej, cestnej a vnútrozemskej vodnej dopravy, Ú. v. ES L 156, 28.6.1969, s. 1; nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1370/2007 z 23. októbra 2007 o službách vo verejnom záujme v železničnej a cestnej osobnej doprave, ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 1191/69 a (EHS) č. 1107/70, Ú. v. EÚ L 315, 3.12.2007, s. 1.

([47]) Pozri rozsudok Súdneho dvora z 12. októbra 1978, *Komisia/Belgicko*, 156/77, ECLI:EU:C:1978:180, bod 10.

(206) Komisia takisto posúdila, či by niektoré z dotknutých opatrení mohlo byť zlučiteľné na základe článku 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ v zmysle krízových pravidiel stanovených v dočasnom rámci pre opatrenia štátnej pomoci na podporu prístupu k financovaniu v období súčasnej finančnej a hospodárskej krízy ([48]). Komisia predovšetkým konštatuje, že sa nezdá, že by posudzovaná pomoc bola poskytnutá s cieľom podporiť prístup k financovaniu v súvislosti s finančnou a hospodárskou krízou. Fínsko netvrdí, že by spoločnosť HelB nemala prístup k financovaniu v dôsledku účinkov finančnej a hospodárskej krízy. V každom prípade dočasný rámec sa uplatňoval od 17. decembra 2008 do 31. decembra 2011. Uplatňoval sa na pomoc *de minimis* a na pomoc vo forme záruk a vo forme dotovaných úrokových sadzieb, pomoc na výrobu ekologických výrobkov a opatrenia rizikového kapitálu. Čo sa týka úverov, len prevádzkový úver z roku 2011 bol poskytnutý v období uplatniteľnosti dočasného rámca. Od 1. januára 2011 však dotované úvery poskytnuté podnikom v ťažkostiach boli vyňaté z rozsahu pôsobnosti dočasného rámca. V čase, keď bol spoločnosti HelB poskytnutý prevádzkový úver z roku 2011, spĺňala charakteristiku podniku v ťažkostiach (pozri odôvodnenie 153). Na základe uvedených skutočností sa Komisia domnieva, že dočasný rámec nie je uplatniteľný na posudzovanú pomoc.

(207) V článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ sa stanovuje, že štátnu pomoc možno povoliť, ak je poskytnutá na podporu rozvoja určitých hospodárskych oblastí a za predpokladu, že táto podpora nepriaznivo neovplyvní podmienky obchodu tak, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom. So zreteľom na uplatňovanie tohto ustanovenia Komisia v usmerneniach o záchrane a reštrukturalizácii z roku 1999 ([49]) a z roku 2004 ([50]) (uplatniteľné na posudzované opatrenia) stanovila kritériá, na základe ktorých posudzuje pomoc na záchranu a reštrukturalizáciu. V rámci posúdenia zlučiteľnosti s vnútorným trhom sa teda musí preskúmať, či sú splnené podmienky stanovené v týchto usmerneniach. Vzhľadom na finančnú situáciu HKL Bussiliikenne, STA a HelB a na charakter príslušných opatrení (zameraných na zabezpečenie hospodárskej životaschopnosti príjemcu) Komisia považuje za primerané posúdiť túto pomoc na základe uplatniteľných usmernení o záchrane a reštrukturalizácii.

(208) V zmysle usmernení o záchrane a reštrukturalizácii z roku 1999 a aj z roku 2004 oprávnené na pomoc na záchranu a reštrukturalizáciu sú len podniky v ťažkostiach. Ako je uvedené v odôvodnení 105 so zreteľom na úver na obstaranie vybavenia z roku 2002, spoločnosť HKL Bussiliikenne v momente poskytnutia pomoci nebola podnikom v ťažkostiach v zmysle usmernení o záchrane a reštrukturalizácii z roku 1999. Podobne spoločnosť HelB v momente poskytnutia prevádzkového úveru z roku 2005 nebola podnikom v ťažkostiach v zmysle usmernení o záchrane a reštrukturalizácii z roku 2004, pretože táto spoločnosť bola práve založená a pred rokom 2005 nemala žiadne finančné výsledky. Navyše podľa bodu 12 usmernení o záchrane a reštrukturalizácii z roku 2004 novovytvorená firma nie je oprávnená na pomoc na záchranu alebo reštrukturalizáciu dokonca ani vtedy, ak je jej východisková finančná pozícia neistá. Takýto prípad nastáva napríklad vtedy, keď nová firma vznikne z likvidácie predchádzajúcej firmy alebo keď jednoducho prevezme aktíva takejto firmy. Vo všeobecnosti sa bude firma považovať za novovytvorenú do troch rokov od začiatku jej operácií v príslušnej oblasti aktivít. Až po uplynutí tohto obdobia sa stane oprávnenou na pomoc na záchranu alebo reštrukturalizáciu pod podmienkou, že: a) bude spĺňať všetky podmienky pre firmu v ťažkostiach v zmysle usmernení o záchrane a reštrukturalizácii a b) nebude súčasťou väčšej obchodnej skupiny, s výnimkou osobitných podmienok stanovených v usmerneniach o záchrane a reštrukturalizácii. Preto spoločnosť HelB nebola oprávnená na pomoc na záchranu a reštrukturalizáciu v období rokov 2005 – 2007, t. j. do troch rokov od začiatku jej operácií. Čo sa týka prevádzkových úverov z rokov 2011 a 2012, spoločnosť HelB minimálne od roku 2009 (pozri odôvodnenie 153) spĺňala charakteristiku podniku v ťažkostiach podľa bodu 10 usmernení o záchrane a reštrukturalizácii z roku 2004 a bola oprávnená na pomoc na záchranu alebo reštrukturalizáciu v tomto období.

(209) Komisia však poznamenáva, že podmienky pomoci na záchranu stanovené v časti 3.1 usmernení o záchrane a reštrukturalizácii z roku 1999 a z roku 2004 nie sú splnené v prípade žiadneho z posudzovaných opatrení. S výnimkou úveru na obstaranie vybavenia z roku 2002 dotknuté opatrenia nepozostávali z podpory likvidity vo forme záruk na pôžičku alebo pôžičiek. Predovšetkým prevádzkové úvery neboli štandardnými bankovými úvermi, ale nástrojmi na financovanie kvázi vlastného kapitálu. Navyše žiadne z posudzovaných opatrení sa nesplatilo v rámci obdobia, ktoré by nepresahovalo šesť mesiacov od vyplatenia prvej splátky firme, a žiadne

([48]) Oznámenie Komisie – Dočasný rámec pre opatrenia štátnej pomoci na podporu prístupu k financovaniu v období súčasnej finančnej a hospodárskej krízy (Ú. v. EÚ C 16, 22.1.2009, s. 1) zmenené 25. februára 2009 (Ú. v. EÚ C 83, 7.4.2009, s. 1), 28. októbra 2009 (Ú. v. EÚ C 261, 31.10.2009, s. 2) a 8. decembra 2009 (Ú. v. EÚ C 303, 15.12.2009, s. 6). Platnosť dočasného rámca, ktorý bol pôvodne uplatniteľný do konca roka 2010, bola následne predĺžená a napokon uplynula 31. decembra 2011 (Ú. v. EÚ C 6, 11.1.2011, s. 5).

([49]) Pozri poznámku pod čiarou č. 12.

([50]) Pozri poznámku pod čiarou č. 9.

opatrenie nebolo poskytnuté na základe závažných sociálnych ťažkostí. Napokon tieto opatrenia nesprevádzal záväzok Fínska, že Komisii oznámi plán reštrukturalizácie alebo plán likvidácie, ako sa požaduje v bode 25 písm. c) usmernení o záchrane a reštrukturalizácii z roku 2004 a v bode 23 písm. d) usmernení o záchrane a reštrukturalizácii z roku 1999.

(210) Komisia konštatuje, že Fínsko Komisii neoznámilo žiadne z dotknutých opatrení ako pomoc na reštrukturalizáciu, ako sa vymedzuje v časti 3.2 usmernení o záchrane a reštrukturalizácii z roku 1999 a z roku 2004. V zmysle usmernení o záchrane a reštrukturalizácii z roku 1999 a aj z roku 2004 udelenie pomoci na reštrukturalizáciu je podmienené vykonávaním reštrukturalizačného plánu, ktorý musí Komisia schváliť vo všetkých prípadoch individuálnej pomoci. Fínsko nepredložilo nijaký reštrukturalizačný plán. Takisto nepreukázalo, že by v prípade tejto pomoci bola splnená niektorá z nevyhnutných podmienok zlučiteľnosti (obnovenie dlhodobej životaschopnosti, kompenzačné opatrenia, vlastný príspevok atď.). Preto Komisia dospela k záveru, že v prípade pomoci nie sú splnené podmienky zlučiteľnosti stanovené v usmerneniach o záchrane a reštrukturalizácii z roku 1999 a z roku 2004.

Záver o zlučiteľnosti pomoci

(211) Na základe uvedených skutočností Komisia dospela k záveru, že štátna pomoc uvedená v odôvodnení 198 nie je zlučiteľná s vnútorným trhom.

11. **HOSPODÁRSKA KONTINUITA**

(212) Podľa zmluvy a ustálenej judikatúry je Komisia oprávnená rozhodnúť, že príslušný členský štát musí zrušiť alebo zmeniť pomoc, keď zistí, že je nezlučiteľná s vnútorným trhom ([51]). Súdny dvor takisto dôsledne trvá na tom, že povinnosť členského štátu zrušiť pomoc, ktorú Komisia považuje za nezlučiteľnú s vnútorným trhom, je určená na obnovenie pôvodnej situácie.

(213) V tejto súvislosti Súdny dvor stanovil, že tento cieľ je dosiahnutý vtedy, keď príjemca vráti sumy poskytnuté v podobe nezlučiteľnej pomoci, a tým stratí výhodu, ktorú mal v porovnaní so svojimi konkurentmi na trhu, a obnoví sa situácia spred vyplatenia pomoci ([52]).

(214) Navyše podľa judikatúry ([53]) možno povinnosť vrátenia rozšíriť na novú spoločnosť, na ktorú daná spoločnosť previedla časť svojich aktív alebo ktorej predala časť svojich aktív, ak tento prevod alebo predaj umožňuje dospieť k záveru o hospodárskej kontinuite medzi týmito dvoma spoločnosťami.

(215) Ako je uvedené v odôvodneniach 45 až 49, po začatí formálneho vyšetrovacieho konania bola obchodná činnosť HelB predaná súkromnému autobusovému dopravcovi Viikin Linja Oy (členovi skupiny KAG), ktorý zmenil svoje obchodné meno na „Helsingin Bussiliikenne“, a tak sa stal novou HelB.

(216) Preto s cieľom zistiť, od ktorého podniku sa má vymáhať nezlučiteľná pomoc poskytnutá spoločnosti HelB, Komisia musí posúdiť, či existuje hospodárska kontinuita medzi pôvodnou HelB (v súčasnosti Helsingin kaupungin Linja-autotoiminta Oy) a novou HelB (členom skupiny KAG). V prípade stanovenia hospodárskej kontinuity medzi uvedenými dvoma spoločnosťami sa vrátenie pomoci bude požadovať od novej HelB (člena KAG), pretože táto pomoc doteraz nebola vrátená pôvodnou HelB.

([51]) Pozri rozsudok Súdneho dvora z 12. júla 1973, *Komisia/Nemecko*, 70/72, ECLI:EU:C:1973:87, bod 13.
([52]) Rozsudok Súdneho dvora zo 17. júna 1999, *Belgicko/Komisia*, C-75/97, ECLI:EU:C:1999:311, body 64 a 65.
([53]) Rozsudok Všeobecného súdu z 28. marca 2012, Ryanair/Komisia, T-123/09, ECLI:EU:T:2012:164, bod 155.

(217) V zmysle judikatúry vo veci Multimedia ([54]) a v súlade s praxou Komisie ([55]) hospodárska kontinuita medzi príjemcom pomoci a podnikom, na ktorý boli jeho aktíva prevedené, sa posudzuje na základe súboru ukazovateľov. Možno zohľadniť tieto skutočnosti: i) predmet prevodu (aktíva a pasíva, zachovanie pracovnej sily, zoskupené aktíva); ii) cenu prevodu; iii) totožnosť akcionárov alebo vlastníkov nástupníckeho podniku a pôvodného podniku; iv) okamih, keď došlo k predaju (po začatí vyšetrovania, po začatí formálneho vyšetrovacieho konania alebo po konečnom rozhodnutí); v) hospodársku logiku operácie. ([56])

(218) Vzhľadom na to, že obchodná činnosť pôvodnej HelB bola predaná novej HelB, Komisia na základe uvedených kritérií posúdi, či existuje hospodárska kontinuita medzi pôvodnou HelB (v súčasnosti Helsingin kaupungin Linja-autotoiminta Oy) a novou HelB (členom skupiny KAG), ktorá nadobudla obchodnú činnosť pôvodnej HelB.

11.1. **Rozsah transakcie**

(219) Komisia pripomína, že s cieľom zabrániť hospodárskej kontinuite majetok a iné prvky prevedeného podniku musia predstavovať len časť predchádzajúcej spoločnosti alebo jej činností. Čím väčšia je časť pôvodného podniku, ktorá sa prevádza na nový subjekt, tým väčšia je pravdepodobnosť, že hospodárska činnosť súvisiaca s týmto majetkom aj naďalej ťaží z výhod nezlučiteľnej pomoci ([57]).

(220) Hoci Fínsko tvrdí, že transakcia bola „majetkovou dohodou“, z podmienok transakcie v skutočnosti vyplýva, že obchodná činnosť HelB bola predaná so zámerom zabezpečiť nepretržité pokračovanie v činnosti podniku. Ako sa uvádza v odôvodneniach 47 a 48, rozsah transakcie zahŕňal všetky aktíva potrebné na účely obchodnej činnosti (vrátane čiastočne zaplateného dlhu za novoobstaraný autobusový park HelB), všetkých 918 zamestnancov ([58]), obchodné meno „Helsingin Bussiliikenne Oy“ a všetky zmluvy a súvisiace záväzky (vrátane zmlúv o poskytovaní dopravných služieb a o prenájme priestorov depa, ale bez úveru na obstaranie vybavenia z roku 2002 a bez prevádzkových úverov z rokov 2005, 2011 a 2012).

(221) Navyše v článku 2.2 dohody o predaji uzavretej 14. decembra 2015 medzi HelB a Viikin Linja Oy sa výslovne uvádza, že obchodná činnosť HelB sa v súlade s touto dohodou prevádza so zámerom zabezpečiť nepretržité pokračovanie v činnosti podniku a v článku 2.3 tejto dohody o predaji sa uvádza, že tento predaj zahŕňa všetky aktíva a všetky zmluvy a záväzky potrebné na pokračovanie obchodnej činnosti HelB.

(222) Preto pokiaľ ide o rozsah transakcie, nová HelB v podstate prevzala všetky hospodárske činnosti pôvodnej HelB so všetkými súvisiacimi aktívami, právami a záväzkami. Nová HelB teda jednoducho pokračuje v hospodárskych činnostiach pôvodnej HelB v zásade v rovnakom rozsahu v porovnaní so situáciou pred transakciou.

(223) Okrem toho Komisia poznamenáva, že predaj obchodnej činnosti HelB nezahŕňal neuhradené záväzky vyplývajúce z úveru na obstaranie vybavenia z roku 2002 a z prevádzkových úverov z rokov 2005, 2011 a 2012, ktorých celková výška bola približne 54 miliónov EUR (so vzniknutým úrokom) ([59]).

([54]) Rozsudok Súdneho dvora z 8. mája 2003, *Taliansko a SIM 2 Multimedia/Komisia*, spojené veci C-328/99 a C-399/00, ECLI:EU:C:2003:252.

([55]) Rozhodnutie Komisie zo 17. septembra 2008 vo veciach N 321/2008, N 322/2008 a N 323/2008 poskytnutých Gréckom – *Vente de certains actifs d'Olympic Airlines/Olympic Airways Services*, Ú. v. EÚ C 18, 23.1.2010, s. 9; rozhodnutie Komisie z 12. novembra 2008 vo veci N 510/2008 poskytnutej Talianskom – *Predaj aktív leteckej spoločnosti Alitalia*, Ú. v. EÚ C 46, 25.2.2009, s. 6; rozhodnutie Komisie zo 4. apríla 2012 o štátnej pomoci SA.34547, ktorú poskytlo Francúzsko – *Reprise de actifs du groupe SERNAM dans le garde de son redressement judiciaire*, Ú. v. EÚ C 305, 10.10.2012, s. 10.

([56]) Tento súbor ukazovateľov ako prvý potvrdil Všeobecný súd vo svojom rozsudku z 28. marca 2012, Ryanair/Komisia.(rozsudok Všeobecného súdu z 28. marca 2012, *Ryanair/Komisia*, T-123/09, ECLI:EU:T:2012:164, bod 155), ktorým sa potvrdilo rozhodnutie vo veci Alitalia.

([57]) Rozhodnutie Komisie (EÚ) 2015/1826 z 15. októbra 2014 o štátnej pomoci SA.33797 (2013/C) (ex 2013/NN) (ex 2011/CP) poskytnutej Slovenskom podniku NCHZ (Ú. v. EÚ L 269, 15.10.2015, s. 71), bod 149.

([58]) Zamestnanci neboli prepustení a následne opätovne zamestnaní novou HelB, ale ich pracovné zmluvy boli jednoducho prevedené na novú HelB v súlade s doložkou 2.6 kúpnej zmluvy.

([59]) Mesto 13. januára 2016 oslobodilo pôvodnú HelB od povinnosti splatiť úver na obstaranie vybavenia z roku 2002 a prevádzkové úvery boli pretransformované na kapitál pôvodnej HelB 11. decembra 2015, t. j. pár dní pred odpredajom jej obchodnej činnosti.

(224) Navyše Fínsko výslovne pripustilo, že pôvodná HelB nemá žiadne aktíva okrem súm na viazanom účte a potenciálnych pohľadávok z mechanizmu dodatočnej kúpnej ceny v zmysle kúpnej zmluvy (pozri odôvodnenie 46), a že v prípade, ak by suma, ktorá sa má vrátiť, bola vyššia ako suma na viazanom účte a pohľadávky z mechanizmu dodatočnej kúpnej ceny, mohlo by to v praxi viesť k insolvenčnému konaniu voči pôvodnej HelB.

(225) Komisia sa domnieva, že takýto plán ponechať pôvodnú HelB ako „prázdnu schránku“ so záväzkami vo výške približne 54 miliónov EUR, ktoré viac ako dvakrát prevyšujú predajnú cenu, a bez majetku na pokrytie týchto záväzkov, je jasným prejavom snahy Fínska o obídenie povinnosti vrátenia a poukazuje na hospodársku kontinuitu medzi pôvodnou HelB a novou HelB.

11.2. **Cena prevodu**

(226) Ako sa uvádza v odôvodnení 45, obchodná činnosť HelB bola predaná bez ponukového konania, čo spravidla znamená, že kúpna cena nezodpovedá trhovej cene.

(227) Pokiaľ ide o odpredaj obchodnej činnosti HelB, podľa fínskych orgánov bolo oslovených niekoľko domácich a zahraničných poskytovateľov verejnej dopravy ([60]) a predložená bola len jedna ponuka od súkromného autobusového dopravcu Viikin Linja Oy, ktorý ponúkol 24 210 193 EUR (pozri odôvodnenie 46).

(228) Jednoduché doručenie právne nezáväzného investičného memoranda potenciálnym kupujúcim, ktorých si vopred vybral samotný predávajúci, však nemožno považovať za rovnocenné s konkurenčným postupom obstarávania začatým na základe verejného oznámenia. Keď sa adresáti takejto výzvy na predloženie ponuky vyberú neoficiálne, je veľmi pravdepodobné, že sa neoslovia určití možní kupujúci, ktorí by mohli byť ochotní zaplatiť vyššiu cenu. Okrem toho, vykonaním odpredaja prostredníctvom konkurenčného postupu obstarávania sa zabezpečí objektívnosť a transparentnosť tohto procesu, čo možno ľahko ohroziť v rámci subjektívneho postupu vo forme „prieskumu“, aký zorganizovalo Mesto Helsinki.

(229) Fínske orgány ďalej tvrdia, že cena za odpredaj obchodnej činnosti HelB bola trhová, na základe hodnotenia *ex ante* ([61]), ktoré si mesto objednalo od nezávislej spoločnosti Inspira Oy. Spoločnosť Inspira Oy použila tri rôzne metódy oceňovania: i) metódu diskontovaných peňažných tokov, pomocou ktorej bola trhová hodnota HelB stanovená v rozmedzí od 11,6 milióna EUR do 17,6 milióna EUR; ii) metódu násobkov porovnateľných transakcií, pomocou ktorej bola trhová hodnota HelB odhadnutá na 22,1 milióna EUR (na základe EBITDA spoločnosti HelB v roku 2014) ([62]) alebo na 23,2 milióna EUR (na základe EBITDA spoločnosti HelB v roku 2015) ([63]), a iii) metódu reálnej hodnoty aktív, pomocou ktorej bola trhová hodnota HelB odhadnutá na 25,6 milióna EUR.

(230) Fínsko takisto tvrdí, že aj keď sa nezohľadní suma blokovaná na viazanom účte a v rámci mechanizmu dodatočnej kúpnej ceny (pozri odôvodnenie 46), predajná cena bola bližšie k hornej hranici intervalu ocenenia.

(231) Komisia preskúmala ocenenie a zistila, že obsahuje chyby, ktoré skresľujú odhadovanú trhovú hodnotu obchodnej činnosti HelB. Komisia poznamenáva, že samotná spoločnosť Inspira Oy opisuje ocenenie ako „hrubý odhad na stanovenie úrovne predajnej ceny“.

(232) V rámci prvej použitej metódy (diskontované peňažné toky) odhadca zvažoval dva scenáre. V rámci prvého scenára, ktorý vychádza z prognóz vedenia, sa v zostatkovom období predpokladá stabilný rast 2 % a hodnota spoločnosti je stanovená na 17,6 milióna EUR. V rámci druhého scenára, ktorý je založený len na súčasných zmluvách, sa predpokladá, že po roku 2022 už podnik nebude produkovať nijaké peňažné toky, a hodnota spoločnosti je stanovená na 11,6 milióna EUR.

(233) Komisia sa domnieva, že predpoklad, na ktorom je založený druhý scenár, t. j. že po roku 2022 podnik nebude produkovať nijaké peňažné toky, môže byť príliš pesimistický. Vzhľadom na to, že kupujúci by neprevzal úver na obstaranie vybavenia a prevádzkové úvery (približne 54 miliónov EUR so vzniknutým úrokom), nie je primerané vylúčiť, že z dlhodobejšieho hľadiska možno dosiahnuť určité kladné peňažné toky. Týmto nie je dotknuté posúdenie prevádzkových úverov v tomto rozhodnutí, ktoré vychádzalo z predpokladu, že úvery zostanú súčasťou súvahy HelB. V dôsledku toho by investor v tom prípade mal k dispozícii peňažné toky až po splatení týchto úverov.

([60]) Fínsko tvrdí, že investičné memorandum o obchodnej činnosti HelB bolo doručené deviatim podnikom vrátane sťažovateľov.

([61]) Projekt Viima, dôvodová správa k predajnej cene z 21. septembra 2015, ktorá bola predložená ako príloha IX25 v rámci odpovede Fínska z 23. júna 2016.

([62]) 19,6 milióna EUR, ak sa použijú násobky uvedených podnikov.

([63]) 20,6 milióna EUR, ak sa použijú násobky uvedených podnikov.

(234) Navyše Komisia poznamenáva, že v oboch scenároch vážené priemerné kapitálové náklady (WACC) HelB použité ako diskontná sadzba boli na úrovni 7,3 %. Z ocenenia je zrejmé, že táto sadzba bola stanovená pripočítaním prirážky za nelikviditu vo výške 5 % k nákladom na zložku vlastného imania v rámci WACC. Hoci je pravda, že prirážka za nelikviditu sa používa pri oceňovaní podnikov, Fínsko neuviedlo, prečo by sa mala úroveň 5 % považovať za opodstatnenú. Na druhej strane Fínsko uznalo, že bola stanovená úplne na základe vlastného uváženia ([64]). V dôsledku toho mohlo dôjsť k ďalšiemu skresleniu odhadovanej trhovej hodnoty.

(235) Pokiaľ ide o druhú použitú metódu (metódu násobkov porovnateľných transakcií), v rámci ocenenia je na výpočty použitý EBITDA pôvodnej HelB za roky 2014 a 2015, pričom sa nezohľadňuje skutočnosť, že HelB sa predáva.

(236) Komisia sa domnieva, že na účely ocenenia podniku bolo treba zohľadniť očakávaný EBITDA HelB, a nie EBITDA z minulých období. Ak by sa zohľadnil očakávaný EBITDA použitý v rámci prvej metódy oceňovania a ak by všetky ostatné faktory ostali rovnaké, trhová hodnota podniku by sa zvýšila z 22,1 milióna EUR až 23,2 milióna EUR približne na 36 miliónov EUR.

(237) Pokiaľ ide o tretiu metódu (reálna hodnota aktív), Komisia konštatuje, že účtovná hodnota autobusov (zodpovedajúca približne 95 % celkového dlhodobého majetku HelB) ([65]) k 31. augustu 2015 bola 42,6 milióna EUR. Z týchto 42,6 milióna EUR približne 32,7 milióna EUR sa týkalo autobusov obstaraných pred rokom 2015 a približne 9,9 milióna EUR sa týkalo nových autobusov triedy EURO 6, ktoré boli obstarané v roku 2015. Ocenenie zohľadnilo aj dodatočných 3,4 milióna EUR určených na obstaranie autobusov v jeseni 2015.

(238) Reálna hodnota starších autobusov bola vypočítaná na základe diskontného koeficientu 50 % z ich čistej účtovnej hodnoty (t. j. po odpočítaní odpisov). Sadzba 50 % bola stanovená na základe vlastného uváženia a vysvetľuje sa slabým sekundárnym trhom s autobusovým parkom vo Fínsku a vekom príslušných autobusov (v priemere 7,3 roka). Reálna hodnota nových autobusov (vrátane autobusov, ktoré sa mali obstarať v jeseni 2015) bola vypočítaná na základe diskontného koeficientu 30 % z ich čistej účtovnej hodnoty.

(239) Komisia sa domnieva, že zníženie účtovnej hodnoty nových autobusov, ktoré nemali ešte ani jeden rok, o 30 % by mohlo byť privysoké, nehovoriac o autobusoch, ktoré sa ešte len mali obstarať. Komisia sa takisto domnieva, že aj zníženie hodnoty starých autobusov o 50 % by mohlo byť privysoké vzhľadom na to, že v rámci ich účtovnej hodnoty už sú zohľadnené odpisy. Na porovnanie, ak by sa v prípade nových autobusov uplatnil diskontný koeficient 10 % a v prípade starých autobusov diskontný koeficient 30 %, odhadovaná hodnota podniku by sa zvýšila z 25,6 milióna EUR približne na 35 miliónov EUR.

(240) Navyše v dokumentoch o predajnej transakcii sa stanovuje, že pôvodná HelB v plnej miere odškodní novú HelB v prípade akýchkoľvek nárokov na vrátenie štátnej pomoci (pozri odôvodnenie 46). Z hospodárskeho hľadiska toto odškodnenie znižuje podnikateľské riziko kupujúceho, pretože v podstate predstavuje poistenie podmieneného záväzku. Ako také predstavuje pre kupujúceho dodatočný prínos, a preto by malo byť zohľadnené v predajnej cene. V ocenení, ktoré vypracovala spoločnosť Inspira Oy, však toto odškodnenie nie je zohľadnené pri výpočte predajnej ceny.

(241) Z dôvodov uvedených v odôvodneniach 231 až 240 sa Komisia domnieva, že v ocenení, ktoré predložilo Fínsko, nie je presne vyjadrená trhová hodnota HelB. Na základe tejto skutočnosti v spojení s tým, že nebolo zorganizované verejné, transparentné, nediskriminačné a nepodmienečné ponukové konanie, Komisia dospela k záveru, že cena, ktorú zaplatil kupujúci za obchodnú činnosť HelB, nezodpovedá trhovej cene.

11.3. **Totožnosť vlastníkov**

(242) Komisia poznamenáva, že Mesto Helsinki predalo obchodnú činnosť HelB súkromnému autobusovému dopravcovi Viikin Linja Oy, ktorý nie je žiadnym spôsobom prepojený s mestom.

([64]) Dokumenty predložené Fínskom 13. januára 2017.
([65]) Dokumenty predložené Fínskom 13. januára 2017.

(243) Preto keďže neexistuje žiadny dôkaz o opaku, Komisia dospela k záveru, že nie je žiadne prepojenie medzi pôvodnými a novými vlastníkmi spoločnosti HelB, ktorá bola prevedená na spoločnosť Viikin Linja Oy.

11.4. **Načasovanie transakcie**

(244) Komisia konštatuje, že transakcia sa nesmie vykonať s cieľom zabrániť vráteniu štátnej pomoci, čo by viedlo k obchádzaniu budúceho zamietavého rozhodnutia Komisie ([66]).

(245) Odpredaj obchodnej činnosti HelB bol iniciovaný v apríli 2015, t. j. takmer hneď po tom, čo Komisia začala formálne vyšetrovacie konanie a informovala Fínsko o rozhodnutí o začatí konania.

(246) Fínsky štát a Mesto Helsinki si teda uvedomovali možnosť, že príslušné opatrenia by mohli predstavovať neoprávnenú a nezlučiteľnú pomoc, ktorú bude treba vrátiť.

(247) Navyše vyšetrovanie Komisie v tejto veci štátnej pomoci sa dokonca uvádza ako jeden z dôvodov predaja ([67]), pričom na viazaný účet boli uhradené peňažné prostriedky ako kolaterál v prípade, že Komisia vydá zamietavé rozhodnutie a vrátenie uloží novej HelB.

(248) Preto sa Komisia domnieva, že z načasovania odpredaja obchodnej činnosti HelB a z uvedených okolností jasne vyplýva, že zámerom odpredaja obchodnej činnosti HelB bolo vyhnúť sa dôsledkom možného zamietavého rozhodnutia Komisie.

11.5. **Hospodárska logika transakcie**

(249) Keď Komisia posudzuje kritérium hospodárskej logiky transakcie, overuje, či nadobúdateľ využíva získaný majetok rovnakým spôsobom ako predávajúci alebo naopak, integruje majetok do vlastnej obchodnej stratégie a realizuje tak synergie, ktoré odôvodňujú jeho záujem získať tento majetok ([68]).

(250) V tomto prípade nadobudnutie kupujúcim zahŕňalo všetky aktíva potrebné na pokračovanie obchodnej činnosti pôvodnej HelB so zámerom zabezpečiť nepretržité pokračovanie v činnosti podniku spolu so všetkými zamestnancami pôvodnej HelB a súvisiacimi právami a povinnosťami (okrem úveru na obstaranie vybavenia z roku 2002 a prevádzkových úverov z rokov 2005, 2011 a 2012). Navyše v dohode o predaji sa výslovne uvádza, že odpredaj sa realizuje so zámerom zabezpečiť nepretržité pokračovanie v činnosti podniku.

(251) Ako sa uvádza v odôvodneniach 23 a 25, spoločnosť Viikin Linja Oy bola konkurentom spoločnosti Nobina AB a pôsobila na rovnakom trhu ako pôvodná HelB. Po tom, čo kupujúci (Viikin Linja Oy) odkúpil obchodnú činnosť pôvodnej HelB, zmenil si obchodné meno na HelB, a tak sa stal novou HelB, ktorá je súčasťou skupiny KAG. Znamená to, že obchodná činnosť pôvodnej HelB mala pokračovať bez väčších zmien v rámci novej HelB s rovnakými autobusmi na rovnakých linkách, pričom autobusy majú dokonca rovnakú farbu ([69]).

(252) Preto sa Komisia domnieva, že nová HelB len pokračuje v obchodnej činnosti pôvodnej HelB a využíva majetok pôvodnej HelB rovnakým spôsobom, ako ho využívala pôvodná HelB.

11.6. **Záver o hospodárskej kontinuite medzi pôvodnou HelB a novou HelB**

(253) Preto Komisia dospela k záveru, že jediná zmena, ku ktorej došlo odpredajom obchodnej činnosti HelB, sa týka právneho subjektu, ktorému patrí nová HelB. Odpredaj obchodnej činnosti pôvodnej HelB sa uskutočnil po tom, čo Komisia začala formálne vyšetrovacie konanie, pričom bola predaná so zámerom zabezpečiť nepretržité pokračovanie v činnosti podniku a všetci zamestnanci, všetok majetok a všetky zmluvy boli prevedené na novú HelB. Navyše nová HelB pokračuje v obchodnej činnosti pôvodnej HelB a využíva majetok pôvodnej HelB rovnakým spôsobom, ako ho využívala pôvodná HelB.

([66]) Rozhodnutie Komisie (EÚ) 2015/1587 zo 7. mája 2015 o štátnej pomoci SA.35546 (2013/C) (ex 2012/NN), ktorú poskytlo Portugalsko spoločnosti Estaleiros Navais de Viana do Castelo S.A. (Ú. v. EÚ L 250, 25.9.2015, s. 208), bod 165 a rozhodnutie Komisie 2011/97/ES zo 14. septembra 2005 o štátnej pomoci C 11/04 (ex NN 4/03) – Olympic Airways – reštrukturalizácia a privatizácia (Ú. v. EÚ L 45, 18.2.2011, s. 1), body 178 – 183.

([67]) Projekt Viima, dôvodová správa k predajnej cene z 21. septembra 2015.

([68]) Rozhodnutie Komisie (EÚ) 2015/1826 z 15. októbra 2014 o štátnej pomoci SA.33797 (2013/C) (ex 2013/NN) (ex 2011/CP) poskytnutej Slovenskom podniku NCHZ (Ú. v. EÚ L 269, 15.10.2015, s. 71), bod 163.

([69]) http://svenska.yle.fi/artikel/2015/10/21/helsingforsfullmaktige-godkande-forsaljning-av-bussbolag, poslednýkrát navštívené 12. októbra 2017.

(254) Okrem toho Komisia dospela k záveru, že odpredaj HelB sa zrealizoval s cieľom obísť povinnosť vrátenia tak, že úver na obstaranie vybavenia z roku 2002 a prevádzkové úvery z rokov 2005, 2011 a 2012 boli ponechané v „prázdnej schránke“ pôvodnej HelB, ktorá nemá žiadny majetok na pokrytie týchto úverov.

(255) Napokon cena zaplatená za obchodnú činnosť HelB nezodpovedá trhovej cene, pretože odpredaj nebol zrealizovaný prostredníctvom postupu obstarávania a v ocenení, ktoré predložilo Fínsko, sú chyby. Aj keby cena za odpredaj obchodnej činnosti HelB zodpovedala trhovej cene (hoci to tak nie je), táto skutočnosť sama osebe by nepostačovala na vylúčenie hospodárskej kontinuity, pretože trhová cena je len jedným z faktorov, ktoré sa berú do úvahy (pozri odôvodnenie 217), zatiaľ čo ďalšie ukazovatele jasne poukazujú na existenciu hospodárskej kontinuity medzi pôvodnou HelB a novou HelB.

(256) Na základe uvedených skutočností Komisia zastáva názor, že existuje hospodárska kontinuita medzi pôvodnou HelB, ktorá má v súčasnosti obchodné meno Helsingin kaupungin Linja-autotoiminta Oy (pozri odôvodnenie 47), a novou HelB.

(257) V dôsledku toho Komisia zastáva názor, že výhoda, ktorú Fínsko poskytlo pôvodnej HelB, predstavuje neoprávnenú a nezlučiteľnú štátnu pomoc a že vrátenie tejto nezlučiteľnej štátnej pomoci, ktorá bola poskytnutá pôvodnej HelB, treba uložiť novému vlastníkovi obchodnej činnosti – novej HelB. Keďže nová HelB je nepretržite prevádzkovo prítomná na trhu, naďalej má úžitok zo štátnej pomoci, ktorá bola poskytnutá na hospodárske činnosti pôvodnej HelB, a teda ide o pokračujúce narušanie trhu.

12. **VRÁTENIE**

(258) Podľa Zmluvy o fungovaní Európskej únie a ustálenej judikatúry súdov Únie je Komisia oprávnená rozhodnúť, že príslušný členský štát musí zmeniť alebo zrušiť pomoc, keď zistí, že je nezlučiteľná s vnútorným trhom ([70]). Súdy Únie takisto dôsledne trvajú na tom, že povinnosť členského štátu zrušiť pomoc, ktorú Komisia považuje za nezlučiteľnú s vnútorným trhom, je určená na obnovenie pôvodnej situácie ([71]).

(259) V tejto súvislosti súdy Únie stanovili, že tento cieľ je dosiahnutý vtedy, keď príjemca vráti sumy poskytnuté v podobe neoprávnenej pomoci, a tým stratí výhodu, ktorú mal v porovnaní so svojimi konkurentmi na vnútornom trhu, a obnoví sa situácia spred vyplatenia pomoci ([72]).

(260) V súlade s judikatúrou v článku 16 ods. 1 nariadenia Rady (EÚ) 2015/1589 ([73]) sa uvádza, že „ak sa prijmú záporné rozhodnutia v prípadoch neoprávnenej pomoci, Komisia rozhodne, že dotknutý členský štát prijme všetky potrebné opatrenia, aby vymohol pomoc od príjemcu“.

(261) Preto vzhľadom na to, že príslušné opatrenia boli vykonané v rozpore s článkom 108 ods. 3 ZFEÚ a treba ich považovať za neoprávnenú a nezlučiteľnú pomoc, musia sa vrátiť, aby sa obnovila situácia, ktorá na vnútornom trhu existovala pred ich poskytnutím. Vrátenie sa vzťahuje na obdobie od dátumu, keď príjemca dostal pomoc k dispozícii, až do jej reálneho vrátenia. Suma, ktorá sa má vrátiť, sa úročí až do jej reálneho vrátenia.

12.1. **Opatrenie 1: Úver na obstaranie vybavenia z roku 2002**

(262) Pomoc, ktorá sa má vrátiť, sa rovná súčtu:

1. rozdielu medzi a) splatným úrokom vypočítaným na základe úrokovej sadzby, ktorá je v súlade s trhom, t. j. 12-mesačnej sadzby EURIBOR plus marža 400 bázických bodov (od 24. mája 2002 do 23. mája 2012) a 1 000 bázických bodov (od 24. mája 2012 do 13. januára 2016) a b) zaplateným úrokom vypočítaným na základe skutočnej úrokovej sadzby, t. j. 12-mesačnej sadzby EURIBOR plus marža 5 bázických bodov a

2. nesplatenej istiny nezaplateného úveru vo výške 10,7 milióna EUR.

([70]) Rozsudok z 12. júla 1973, *Komisia/Nemecko*, C-70/72, ECLI:EU:C:1973:87, bod 13.
([71]) Rozsudok z 21. marca 1990, *Belgicko/Komisia*, C-142/87, ECLI:EU:C:1990:125, bod 66.
([72]) Rozsudok zo 17. júna 1999, *Belgicko/Komisia*, C-75/97, ECLI:EU:C:1999:311, body 64 a 65.
([73]) Nariadenie Rady (EÚ) 2015/1589 z 13. júla 2015 stanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, Ú. v. EÚ L 248, 24.9.2015, s. 9 – 29.

(263) Takto vypočítaná výška pomoci sa teda rovná sume 20 190 595 EUR (pozri prílohu). Dátum poskytnutia pomoci: v prípade zložky 1 je to dátum splatnosti úroku, t. j. 31. december každého roka v období rokov 2002 až 2015 a 13. január 2016 (posledný deň úveru); v prípade zložky 2 je to dátum vzdania sa úveru, t. j. 13. január 2016.

12.2. **Opatrenie 2: Prevádzkový úver z roku 2005**

(264) Pomoc, ktorá sa má vrátiť, sa rovná rozdielu medzi:

1. splatným úrokom vypočítaným na základe úrokovej sadzby, ktorá je v súlade s trhom, t. j. a) 8,08 % v prípade „zriaďovacieho úveru“ v období od 1. januára 2005 do 11. decembra 2015 a b) 7,70 % v prípade záväzku STA v období od 18. apríla 2006 do 11. decembra 2015 a
2. skutočne zaplateným úrokom, t. j. 0.

(265) Takto vypočítaná výška pomoci sa rovná sume 20 241 255 EUR (pozri prílohu). Dátum poskytnutia pomoci je dátum, kedy by bol úrok splatný, ak by bol úver poskytnutý za trhových podmienok, t. j. 31. december každého roka v období rokov 2005 až 2014 a 11. december 2015 (deň, keď bol prevádzkový úver z roku 2005 pretransformovaný na vlastný kapitál spoločnosti HelB).

12.3. **Opatrenie 3: Prevádzkový úver z roku 2011**

(266) Pomoc, ktorá sa má vrátiť, sa rovná celkovej výške úveru, t. j. 5,8 milióna EUR. Dátum poskytnutia pomoci je dátum, keď bol poskytnutý úver, t. j. 31. január 2011.

12.4. **Opatrenie 4: Prevádzkový úver z roku 2012**

(267) Pomoc, ktorá sa má vrátiť, sa rovná celkovej výške úveru, t. j. 8 milióna EUR. Dátum poskytnutia pomoci je dátum, keď bol poskytnutý úver, t. j. 23. mája 2012.

12.5. **Hospodárska kontinuita**

(268) So zreteľom na hospodársku kontinuitu medzi pôvodnou HelB (v súčasnosti Helsingin kaupungin Linja-autotoiminta Oy) a novou HelB (celé obchodné meno Helsingin Bussiliikenne Oy, predtým Viikin Linja Oy) povinnosť splatiť pomoc v plnej výške (pozri predchádzajúce časti 12.1 až 12.4) sa prenáša na novú HelB (celé obchodné meno Helsingin Bussiliikenne Oy).

12.6. **Doložka o úplnom odškodnení**

(269) Komisia konštatuje, že ustanovenia dohody o predaji pôvodnej HelB a dohody o viazanom účte, na základe ktorých sa má nová HelB v plnej miere odškodniť v prípade akýchkoľvek nárokov na vrátenie štátnej pomoci (odôvodnenie 46), nepatria do rozsahu pôsobnosti rozhodnutia o začatí konania, a preto ich Komisia v tomto rozhodnutí neposudzovala. Komisia však pripomína, že v rámci ustálenej judikatúry môžu byť takéto doložky samy osebe považované sa samostatné opatrenia štátnej pomoci a vykonanie podobných doložiek o odškodnení možno považovať za obchádzanie vrátenia neoprávnenej a nezlučiteľnej štátnej pomoci.

(270) Komisia preto chce zdôrazniť, že v prípade, že sa kedykoľvek po prijatí tohto rozhodnutia čiastočne alebo v plnej miere začnú plniť tieto ustanovenia o úplnom odškodnení, Komisia bude musieť vyšetriť nielen to, či vykonanie týchto ustanovení o odškodnení predstavuje obchádzanie vrátenia neoprávnenej a nezlučiteľnej štátnej pomoci, ako sa uvádza v tomto rozhodnutí, ale môže preskúmať aj to, či tieto doložky samy osebe predstavujú samostatné opatrenia štátnej pomoci.

13. **ZÁVER**

(271) Komisia zistila, že Fínsko neoprávnene poskytlo pomoc v rámci opatrení 1, 2, 3 a 4 v rozpore s článkom 108 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

(272) Komisia dospela k záveru, že pomoc v rámci opatrení 1, 2, 3 a 4 je nezlučiteľná s vnútorným trhom a nová HelB (celé obchodné meno Helsingin Bussiliikenne Oy) ju musí vrátiť spolu s príslušným úrokom,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Štátna pomoc vo výške 54 231 850 EUR, ktorú Fínsko v rámci opatrení 1, 2, 3 a 4 v rozpore s článkom 108 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie neoprávnene poskytlo v prospech spoločnosti Helsingin Bussiliikenne Oy, je nezlučiteľná s vnútorným trhom.

Článok 2

1. Fínsko zabezpečí, že príjemca vráti pomoc uvedenú v článku 1.

2. So zreteľom na hospodársku kontinuitu medzi pôvodnou HelB (v súčasnosti Helsingin kaupungin Linja-autotoiminta Oy) a novou HelB (celé obchodné meno Helsingin Bussiliikenne Oy, predtým Viikin Linja Oy) sa povinnosť splatiť pomoc prenáša na novú HelB (celé obchodné meno Helsingin Bussiliikenne Oy).

3. Sumy, ktoré sa majú vrátiť, sa úročia od dátumu, keď ich príjemca dostal k dispozícii, až do ich skutočného vrátenia.

4. Úrok sa vypočíta na základe zloženého úročenia v súlade s kapitolou V nariadenia (ES) č. 794/2004 a v súlade s nariadením (ES) č. 271/2008, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 794/2004.

Článok 3

1. Vrátenie pomoci uvedenej v článku 1 je okamžité a účinné.

2. Fínsko zaistí vykonanie tohto rozhodnutia do štyroch mesiacov od dátumu oznámenia tohto rozhodnutia.

Článok 4

1. Do dvoch mesiacov od oznámenia tohto rozhodnutia Fínsko predloží Komisii tieto informácie:

a) celkovú sumu (istinu a úroky súvisiace s vrátením), ktorú má príjemca vrátiť;

b) podrobný opis opatrení, ktoré už boli prijaté a ktoré sa plánujú prijať, na vykonanie tohto rozhodnutia;

c) dokumenty dokazujúce, že príjemcovi bolo nariadené vrátenie pomoci.

2. Fínsko bude informovať Komisiu o priebehu vnútroštátnych opatrení prijatých na vykonanie tohto rozhodnutia až do vrátenia pomoci uvedenej v článku 1 v plnej výške. Fínsko na požiadanie Komisie bezodkladne predloží informácie o opatreniach, ktoré sa už prijali a ktoré sa plánujú prijať, na vykonanie tohto rozhodnutia. Okrem toho poskytne podrobné informácie o sumách pomoci a úrokoch súvisiacich s vrátením, ktoré už príjemca vrátil.

Článok 5

Toto rozhodnutie je určené Fínskej republike.

Komisia môže zverejniť sumy pomoci a úroky súvisiace s vrátením, ktoré boli vrátené v rámci uplatňovania tohto rozhodnutia, bez toho, aby bol dotknutý článok 30 nariadenia Rady (EÚ) 2015/1589.

V Bruseli 28. júna 2019

Za Komisiu
Margrethe VESTAGER
členka Komisie

PRÍLOHA

Výpočet výšky pomoci v opatreniach 1 a 2

Opatrenie 1 (úver na obstaranie vybavenia z roku 2002)			
	Nesplatená istina	Rozdiel v úrokovej sadzbe	Výška pomoci
24.5.2002	13 000 000	3,95 %	136 933
31.8.2002	14 000 000	3,95 %	44 547
30.9.2002	14 500 000	3,95 %	143 188
31.12.2003	14 500 000	3,95 %	572 750
31.12.2004	14 500 000	3,95 %	572 750
31.12.2005	14 500 000	3,95 %	572 750
31.12.2006	14 500 000	3,95 %	572 750
31.12.2007	14 500 000	3,95 %	572 750
31.12.2008	14 300 000	3,95 %	564 850
31.12.2009	13 700 000	3,95 %	541 150
31.12.2010	13 100 000	3,95 %	517 450
31.12.2011	12 500 000	3,95 %	493 750
23.5.2012	11 900 000	3,95 %	185 409
24.5.2012	11 900 000	9.95 %	710 430
31.12.2013	11 300 000	9.95 %	1 124 350
31.12.2014	10 700 000	9.95 %	1 064 650
31.12.2015	10 700 000	9.95 %	1 064 650
13.1.2006	10 700 000	9.95 %	35 488
Pomoc – úrok			9 490 595
Pomoc – vzdanie sa istiny			10 700 000
Pomoc spolu			**20 190 595**

Opatrenie 2 (prevádzkový úver z roku 2005)			
	Nesplatená istina (so zloženým úrokom)	Rozdiel v úrokovej sadzbe	Výška pomoci
(i) „zriaďovací“ úver			
31.12.2005	12 255 223,50	8.08 %	990 222
31.12.2006	13 245 445,56	8,08 %	1 070 232
31.12.2007	14 315 677,56	8,08 %	1 156 707
31.12.2008	15 472 384,31	8,08 %	1 250 169
31.12.2009	16 722 552,96	8,08 %	1 351 182
31.12.2010	18 073 735,24	8,08 %	1 460 358
31.12.2011	19 534 093,05	8,08 %	1 578 355

Opatrenie 2 (prevádzkový úver z roku 2005)			
	Nesplatená istina (so zloženým úrokom)	Rozdiel v úrokovej sadzbe	Výška pomoci
31.12.2012	21 112 447,76	8,08 %	1 705 886
31.12.2013	22 818 333,54	8,08 %	1 843 721
31.12.2014	24 662 054,89	8,08 %	1 992 694
11.12.2015	26 654 748,93	8,08 %	2 034 054
Medzisúčet – „zriaďovací“ úver			16 433 579
(ii) záväzok STA			
18.4.2006	3 638 476,87	7,70 %	196 114
2007	3 834 590,77	7,70 %	295 263
2008	4 129 854,26	7,70 %	317 999
2009	4 447 853,04	7,70 %	342 485
2010	4 790 337,73	7,70 %	368 856
2011	5 159 193,73	7,70 %	397 258
2012	5 556 451,65	7,70 %	427 847
2013	5 984 298,42	7,70 %	460 791
2014	6 445 089,40	7,70 %	496 272
11.12.2015	6 941 361,29	7,70 %	504 791
Medzisúčet –záväzok STA			3 807 676
Pomoc spolu			**20 241 255**